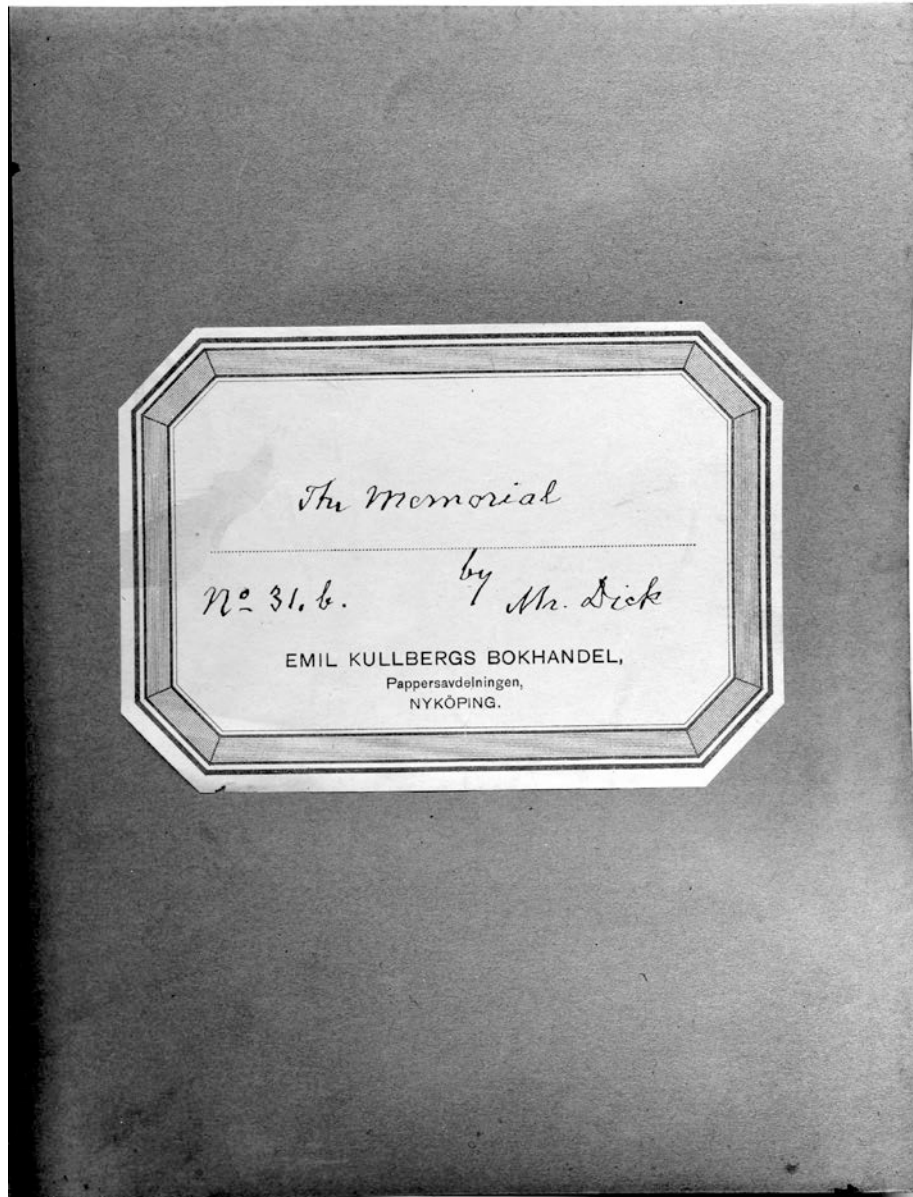


Edvard Faustmans dagbok nr. 31b



1921

8 juni

Vanlig typ i Cameroon



Den Tyska
underofficeren (glömt namnet) som anklagats och dömts
för omänsklig behandling af krigsfångar – "Vi voro ju alla,
herr domare, fast beslutna att segra. (Se memo) "På gången
och på pannan känns Torstens son igen"

(Den obereschlesiska röran)

Det ser ut som om engelsmännen (hvilka en tid hållit sig stilla på grund af meningsskiljaktigheter mellan engelska och franska regeringarna^{x)} nu skulle ha för afsikt att gå fram från Grosstrelig, där stora mängder lätta och tunga vapen och tanks äro upplagda, emot Gleintz och derefter emot Beuthen (etc). Såvidt möjligt skall man söka undvika blodsutgjutelse. Man väntar heller inte några hårda strider, enär polackerna utan tvifvel komma att retirera utan motstånd. De många engelska soldaternas ankomst och utsikten till framryckning har icke underlåtit att göra verkan på den polska insurgentarmén, som att döma af alla meddelanden från industriområdet befinner sig i fullständig upplösning. Högste befälhafvaren öfver insurgentarmén^{xx)} har, då han icke längre sett sig i stånd att upprätthålla disciplinen, dragit sig tillbaka

x) Som väl således nu äro bilagda

xx) Hädanefter stafvar jag "Armén" – förresten kaf^{xxx)}

xxx) Omöjligt för en gammal gycke att stafva rätt

Tyska sändebudet i London, Stahmer, har inför utrikesdepartementet bestämdt protesterat mot de allierades ultimatum^{x)} i Oberschlesien . Han framhåller att industristäderna derigenom skulle öfverlämnas till insurgenterna, ett öde, som hvarken de Schlesiska innevånarna eller den tyska befolkningen kommer att finna sig i. Företaga de allierade ett sådant steg kränker de Versaillestraktatens bestämmelser. Om den tyska befolkningen svikes i sitt hopp att se rättvisa förhållanden återinförda med de engelska truppernas hjälp, är ett uppror af största räckvidd icke osannolikt (fullkomligt riktigt; om tyskarna förhindras från att försvara sig, måste Ententen göra det)

Times korrespondent i Oppeln konstaterar att de flesta af de polska insurgenterna icke härstamma från Schlesien. Korrespondenten anser de engelska styrkorna otillräckliga

Under rubrik: " Ändtligen afväpning

x) Tillbakadragandet af de frivilliga tyska trupperna

i Bayern” skrifves:

Afväpningen af borgarvärnen i Bayern har nu tagit sin början. Redan har 600 kulsprutor samt stora mängder ammunition och gevär aflämnats. De aflämnade vapnen lagras i 20 stora magasin på olika platser i Bayern och hållas strängt bevakade. När avväpningen, som man väntar skall försiggå mycket snabbt, om några dagar är fullbordad, skall upplösningen af värnen äga rum. Hela aktionen skall, som bekant vara avslutad vid denna månads utgång. sidan 32

(Hvad är detta för galenskaper att låta vapnen stanna kvar i Tyskland – vid eventuellt gurgel kunna de ju då i en handvändning utdelas till den förut vapenöfvade befolkningen . Det gamla kejsardömetts officerare komma naturligt vis att tillströmma i tusental – Vapnen böra naturligtvis förstöras)

Vid folkförbundsföreningarnas årskongress i Genève höllos tal af (diverse herrar från olika länder, bland andra Japan). En representant för Amerika förklarade å

amerikanska League Peace´s vägnar att denna sammanslutning beslutat stödja presidenten Harding för upprättande af ett förbund som icke skulle bli en rival utan ett komplement till Folkförbundet. sid 6

Från förbudslandet Finland telegraferas:

Den undersökning som af socialdepartementets nykterhetsafdelning verkställs rörande expedieringen af spritrecept vid samtliga apotek i Tammerfors stad har gifvit vid handen att under 41 dagar – 1 mars – 10 maj- expedierats 30.155 spritrecept. Hela antalet recept under samma tid uppgick till 55.101 (således gällde 55% af recepten spritdrycker!) af spritrecepten hade en veterinär utfärdat 15.318. (således mer än 200 om dagen) motsvarande 1669 kilogr. sprit (motsvarande bortåt 20000 liter 40% brännvin) samt en medicine kandidat 6750 (omkr. 100 om dagen). Antalet expedierade recept utvisar städse en anseelig ökning sådana dagar som 1^{sta} maj, dagen för Kristi himmelsfärdsdag samt pingstafton

Lyckliga Tammerfors! Lyckliga läkare!

Någon gång under medeltiden förbjöd Kyrkan sina tjänare att bära skägg emedan den funnit att "längden på skägget står i ett visst förhållande till syndernas mångfald. Skägget näres nämligen af magens öfverflödiga vätskor"

Från Berlin meddelas att en löjtnant Krull häktats för mordet på Rosa Luxemburg. Han har bland sina vänner skrutit med att han skjutit henne. Han var dessutom i besittning af en klocka som tillhört henne.

Med anledning af att skånska Aftonbladet i en längre notis meddelat sina läsare att prins Carl på Malmö järnvägsstation köpt sig ett par smörgåsar och en half svagdricka erinrar en platskollega om kung Gustafs besök i Malmö då han enligt sydsvenska Dagbladet besökte sjukhuset der de vid Amaltheadådet sårade arbetarna vårdades. "Majestätet visade dervid, "förkunnade det hänfödda bladet, "de stackars sårade en rent af mänsklig vänlighet".

"Hans majestät kejsaren (tsaren) behagade i Nåder intaga nattvarden" – finsk tidning

Från Genève telegraferas d. 8 juni:

Föreningarnas för Nationernas förbunds internationella kongress har antagit uttalandet för Tysklands upptagande i folkförbundet, men i resolutionen yttras att Tyskland endast bör upptagas efter att ha lämnat de i folkförbundspaktens art. 1 stadgade garantierna.

Telegram från Buenos Aires dementera de nordamerikanska uppgifterna om att de sydamerikanska republikerna skulle bereda sig att utträda ur Nationernas förbund (för att inträda i det af presidenten Harding projekterad? - se sidan 4)

Intressant nyhet: Från Washington meddelas att planen för den amerikanska flottorganisationen kännetecknar en verklig förändring i Förenta staternas flottpolitik. Enligt Chicago Tribune skall i framtiden utökningen af den amerikanska flottan äga rum vid Stilla-hafskusten. Man kommer endast att behålla mindre skepp af andra rang i Atlantiska oceanen. Den Amerikanska reorganisationsplanen framlades strax efter

det den japanska regeringens beslut att draga tillbaka de japanska marinbesättningarna i Stilla oceanen blifvit bekantgjordt (??)

Den svenska baletten^{x)} under hr Rolf de Marés direktion började åter den 7^{de} juni en sejour på Theatre Champs-Elysées med en generalrepetition, som väckte en storm af protester från publiken och från hela svenska kolonien. L'Homme et son desire af Paul Clodel väckte häpnad genom sin iscensättning med excentriska och klumpiga dräkter. Detta Claudels plastiska poem kunde vara vackert som idé, men blef fullständigt förstördt genom utförandet och dekorationerna som voro hållna i skrikande färger. De uppträdande rörde sig på ett groteskt och löjligt sätt. En eller par af balettens damer hade någon kännedom om danskonsten, men de andra voro utan smidighet och liknade enformiga marionetter. Premiärdansösen Jean Börlin var fullständigt effeminerad. Med hela kroppen lysande af vaselin och målad i skärt (tvi vale)

x) Hvarför snåla in på det dubbla l'et, vi som annars äro så onödigt frikostiga med dubbla bokstäfver. Ordet är franskt och stafvas "ballet".

utförde hon några gymnastiska rörelser utan lif eller uttryck.

Det hela föreföll till den grad dumt, att publiken bröt ut i ironiska skrattsalfvor, protäster och hvisslingar. En åskådare ropade till de öfriga: - Ni äro dumbommar om ni applådera en sådan smörja,^{xx)} hvilket renderade honom en hyllning från publikens sida. Å andra sidan fick baletten applåder från de unga "estet"kotterierna.

Inom svenska kolonien råder allmänt den uppfattningen att baletten fullständigt förlöjligat det svenska namnet i Paris, för att inte säga värre^{x)}. Man anser också att det måste förhindras att den parisiska publiken betraktar dessa baletter som representativa för den svenska konsten, om hvilken de då skulle få den uppfattningen att den är klumpig, pretentiös och pervers kubistisk dadaism på scenen. Efter de ryska baletternas välförtjänta framgång med deras mäktiga och charmanta fantasi, deras fenomenala koreografiska virtousi-

x) den vaselininsmorde rosenröda Jean?

xx) "Horren" sa franska kommunal mannen om Grünewald

tet, kommo dessa tunga och pretentiösa svenska baletten som en löjlig och grof karikatyr. (Osbourne)

(Det lax således ej för herr Rolf att "bräcka" Parisbrackorna)

De tyska och engelska industrimagnater – med Hugo Stinnes i spetsen – som tänka exploatera Rysslands naturrikedomar, framställa kraf om att Lenin skall ombilda Sovjetregeringen till en koalitionsregering som skall omfatta alla partier med undantag af de monarkistiska, att Sovjetregeringen skall erkänna Rysslands skulder och att alla flyktingar skola få tillstånd att återvända. Lenin får tillstånd att komma till London och Berlin för att träda i direkt förbindelse med industrimännen. sid 15

Bondeupproren i Ryssland bli alltmera hotande. Staden Brjonsk, en viktig knutpunkt vid järnvägen till Orel har tagits af upprorsledaren Antonov.

Resterna af de i Östra Sibirien slagna bolsjeviktrupperna ha afväpnats af japanerna. Bolsjevikernas högkvarter har flyttats från Omsk till Ural (det vill säga till Europeiska

- se förra memo

Rysslands gräns). Vägarna till Irkutsk^{x)} ligga öppna och staden väntas bli tagen af general Bjelov, till hvilken en mängd röda trupper slutit sig. Bönderna förse frivilligt de hvita trupperna med allt hvad dessa behöfva.

Diametern på solfläcken som för närvarande ställer till magnetisk oreda är omkring 7 gånger så stor som jordens.

Om de förestående valen i höst skrifver Skånska Socialdemokraten:

Allting tyder på att ett positivt resultat borde kunna vinnas på Dagens Nyheters linje^{xx)} och att Sveriges folk, ställdt direkt i valet, till sin öfvervägande del kommer att i höst uttala sig för en regeringspolitik till vänster om tuschstrecket kan knappast betvivlas. De detalj- och personfrågor som sedan stå i samband med programmets genomförande ha underordnad betydelse. Det är af ringa vikt om regeringen är en koalitionsregering, en ämbets-

xx) Ett streck draget emellan frisinnad sinnesriktning och reaktionär – konservativ.

x) som ligger ungefär mid i Sibirien, från väster till öster räknadt – närmare väster

mannaregering eller en regering hvars ledamöter uteslutande tillhöra ett parti, hufvudsaken är att densamma representerar i hufvudfrågorna ett program och en majoritet inom riksdagen (bra)

Under adelns senaste sammanträde, där patronatsrätten diskuterades höll hofmarskalken, Grefve Adam Lewenhaupt ett litet afslutningsanförande, hvari han bland annat yttrade.

Det är den ensamma mannens stolta och djärfva tanke som är väckande, det är det personliga ansvaret, icke det kollektiva, som är den säkraste borgen för handlingens rättrådighet som äro några tum andligen högre än den kompakta och slätstrukna massan som.

Frågan är bara, skrifver Söndagsnisse^{x)} om herr Hofmarskalkens hymn till deras lof som andligen äro några tum högre har sin rätta tillämpning på de adliga godsägare som suttit och bestämdt öfver prästämbetenas utdelning på landet. Dessa ha nog i genomsnitt haft sin andliga struktur mycket väl repre-

x) Den enda skämttidningen som läses på lande är Kasper (med "lande" menar jag bonnvischan)

senterad genom den saligen afsomnade förstakammarmajoriteten. De "djärfva och stolta tankar" som i den samlingen kommo fram i ljuset borde näppeligen inspirera till några deklamationer om andlig öfverlägsenhet.

Vid riksekonomirådets sammanträde den 8^{de} Maj yttrade Wirth bland annat:

Låtom oss ta itu med vår svåra uppgift^{x)}, icke med pessimism, utan med mod och optimism. Alla måste göra klart för sig att vägen till frihet för fäderneslandet icke går genom nya krig, utan blott genom uppoffringar och arbete (lifligt bifall^{xx)})

I skadestandsfrågan skrifver Forum:

I hela denna mot slutet synnerligen hotande strid om den slutliga ordningen af skadeståndets storlek och dess erläggande i hvilken helt naturligt Frankrike stått som den mest påträngande borgenären har världen utanför förklarligt nog varit särskilt benägen att ställa sig på den

xx) äfven från högern??

x) om de lösa den äro de karlakarlar – Wirth förefaller sympatisk-får väl därför snart sparken

tyska sidan och fördöma det franska uppträdandet. Detta har skett af dels af rent mänsklig medömkan för det tyska folket i dess svåra profningstid^{x)}, dels emedan de franska krafven syntes omöjliga att uppfylla.

Den slutsatsen drogs vanligen, att de nuvarande ledarna i Frankrike, härskarna öfver landets maktmedel, följde en politik som ytterst afsågo att för så lång framtid afvända faran från Tyskland, den starkare (det vill säga talrikare) folkstammen, genom att rundt om kring omgärda landet med motståndskrafter, samt inåt sönderspränga det (?) och hindra dess industriella återställande. Men äfven om allt som händt sedan krigets slut i fråga om Frankrikes ställning till Tyskland otvetydigt visar hän på att mäktiga viljor i Frankrike medvetet föra en sådan politik, ehuru detta visst icke innebär att dessa viljor i verkligheten varit eller ännu mindre nu äro afgörande maktfaktorer, är det icke behöfligt

x) Medlidandet kommer Tyskland till del emedan det ruinerade och förhärjade Frankrike hvarken gnäller eller tigger

att i sådana storpolitiska maktplaner söka orsaker till det franska uppträdandet i skadeståndspolitik. Den som närmare känner krigets fruktansvärda sköflingar i Frankrike, icke minst de systematiskt utförda ödeläggelser af franska industrier och franskt land, hvilka icke framgingo ur någon krigsnödvändighet^{x)}, den som närmare känner krigets verkan på den franska folksjäl, och den som då vidare följt blott diskussionerna om krigsskadeståndet i Tyskland, i pressen, i folkförsamlingar, i riksdagen och iakttagit huru de uppenbarat samma krafter som ledde krigsjublets chauvinistiska, militaristiska manifestationer så länge Tyskland låg öfver i kriget, som uppgjorde planerna på annektionen och enorma skadestånd – den som gör sig mödan att undersöka, gå tillbaka öfver kriget, jämföra och lugnt bedöma, den måste förstå bättre och lägga sitt omdöme något annorlunda.

(Tyskarna – ända från Nietzsche räknadt, ha skadat sig oerhördt genom sitt evinnerliga skroderande och prat.
Amiral Jellicoe

x) Afsikten med bofstrecken var att för alltid bli befriad från en besvärlig konkurrent – immer gesschäft

omtalar i sin bok att de tyska fartygsbefälhavarna immerbadd hiattrade i sina radios, så att engelsmännen alltid fingo reda på deras tilltänkta manövrer.

Medan från tyskt håll Hugo Stinnes är med i den stora internationella planen som afser Rysslands återuppbyggande, representeras England af världsfirman Vickers'C. De tyska och engelska storindustrierna göra för närvarande försök att få amerikanska och japanska industri och finansmän intresserade af de storstilade planerna, och förhandlingar pågå för att få det internationella samarbetet utvidgadt att äfven omfatta dessa två stormakter. Dessa förhandlingar påstås vara nära sin lyckliga afslutning.

Man är i Berlin på det klara med att planens igångsättande blir beroende af hur förhållandena utvecklas i Ryssland och af resultatet af den strid, som Lenin, Krassin och de öfriga kompromissmännen för närvarande föra mot de doktrinära, Trotskij, Sonovjev och Radek, hvilka alltjämt anse

att det enda tänkbara sättet är världsrevolutionen. Anmärkningsvärd är i detta sammanhang en artikel, som Radek nyligen skrivit, hvori han talar för en fortsättning af den revolutionära propagandan, som han lofvar snabbt skall leda till önskad resultat (världsrevolutionen) här nedan

De särskilda domstolar som upprättats i mellersta Tyskland för ett snabbt handläggande af målen mot de hundratals arbetare, som deltog i massupproret i mellersta Tyskland, ha nu snart slutfört sitt arbete. Domstolarna ha i allt afkunnat domar på öfver 2000 års fängelse, 1500 års tukthus och 800 års straffarbete. De kommunistiska tidningarna anse domarna alltför hårda, särskilt i betraktande af att icke någon enda af dem som deltog i reaktionens försök till uppror, Kappkuppen, blifvit straffad (!)

Chefen för de japanska trupperna i Vladivostokområdet, general Kumara har tillkännagifvit att med hänsyn till lägets utveckling i Sibirien japanerna nödgas från

Stillahafsområdet framrycka västerut och besätta vissa strategiskt viktiga sibiriska orter. --- Frankrike har understött Japans eröfringsplaner i Sibirien. England har ingenting gjort för att hålla japanerna tillbaka, hvari Sovjetregeringen ser ett brott mot engelsk-rådsrysska handelsfördraget. Synbarligen hotar Sovjet direkt att bryta detta (i så fall får väl Stinnes husera ensam i Ryssland^{x)})

Koleran sprider sig snabbt i Moskva. Medikamenter saknas fullständigt. Hungerrevolter ha utbrutit i guvernementen Perm och Vologda, där regeringens proviantupplag stormats. Enligt uppgifter från Reval vinner mensjjevikpropagandan i Ryssland ökad spridning bland arbetarna, som vägra att arbeta förrän livsmedel erhållits, handeln verkligt frigifvits och privatäganderätten tryggats. sid 28

Frankrike och Tyskland – Under denna rubrik har Johannes Wickman skrivit en alldeles briljant artikel hvari han går till rätta med fördömandet af Frankrikes hårdhändthet mot Tyskland. Han säger

x) sidan 28

bland annat (efter att ha vidrört den afspänning som inträdd genom Wirths förståndiga politik:

Om man vill begagna detta ögonblicks stillhet för att någorlunda ostörtd söka ta en allmän öfverblick af förhållandet mellan Tyskland och Frankrike, så vore det kanske lämpligt att konstatera detta: den nuvarande situationen med sin afgjorda förbättring i de fransk-tyska relationerna har framtvingats af de allierade genom begagnande af ett mycket hårdhänt våld och genom hot att ytterligare vrida till tumskrufvarna, det vill säga just genom att fullfölja den "dårskapens politik"^{x)} som vid sprängningen af marskonferensen i London inträdde i sitt sista och afgörande skede. Att en sådan politik kunnat leda till ett sådant resultat^{x)} skall icke förvåna den som insett att skadeståndskrisens själfva virus bestått däri att de lojala elementen i Tyskland legat under för de obotfärdiga, nationalistiska och själfrätt-

x) sådant läder skall sådan smörja ha

färdiga och icke förmått att i den tyska politiken bringa den meningen till genombrott att skadeståndet i främsta rummet gäller en fråga om Tysklands heder. Den nyss afgångna regeringens utrikesminister, doktor Simons, förde en hård strid mot de mäktiga kretsar som, med utnyttjande af det tacksamma agitationsmedel som Tysklands nuvarande finansiella nödläge erbjuder, sökte framställa de allierade som samvetslösa utpressare, hvilka med kanoner och kulsprutor öppnade krig mot de ekonomiska naturlagarna. Ännu under de allra sista veckorna af doktor Simons ämbetsutöfning gjorde sig den alltyska mentaliteten så starkt gällande inom regeringen att man i noten till presidenten Harding ansåg sig kunna framkasta den monstruösa beskyllningen att Frankrike i själfva verket icke önskade någon uppgörelse i skadestandsfrågan utan föredrog att i politiskt reklamsyfte behålla de härjade provinserna i deras nuvarande skick. Den fransk-engelska tvångstak-

tiken kunde icke och afsåg icke att öfvertyga dessas som gråtmilda hjälpsökande förklädda revanschpolitiker att de i grunden missförstodo det europeiska fredsproblemet. Den ville och kunde ingenting annat än låta dem stånga hornen af sig mot detta klipphårda maktfaktum att de allierade voro obevekligt fast beslutna att drifva sin vilja igenom.

Nu --- erkänna landets mest representativa man att det inom regeringen ägt rum en dragkamp mellan de element som kunna betecknas som de lojala och de obotfärdiga. Det medges att denna kamp varit ödesdiger och det uttalas oförställdt glädje öfver att den slutat med seger för dem som i skadeståndsbetalningen icke endast se en förmögenhetsöfverflyttning från Tyskland till de allierade utan också ett medel att (i någon mån) återupprätta Tysklands (betänkligt skamfilade) ära. De sista orden (utom parenteserna) yttrades nyligen af Demburg, en god tysk patriot och en bland Tysklands främsta man. De äro icke det enda

vittnesbördet från tysk sida om den fredsbefrämjande effekten af segermakternas glada fallenhet för politiska dårskaper (se sidan 18)

Att det ännu långt in på det tredje året af den republikanska regimen i Tyskland skall vara nödvändigt att med hot om våldsåtgärder tvinga den tyska regeringen att ge sin accept på skadeståndets hedersskuld visar tillräckligt folkmaterialets motspänstighet mot demokratisering (kanske i främsta rummet motspänstighet mot att punga ut med der, die das (hvilket är det?) schöne geld)

(Alltyska drömmar om framtida revansch)

Det kan icke tas någon hänsyn till att det finns snälla människor som be att få slippa höra talas om det förflutnas ogärningar och som enda räddning rekommendera att man riktar blicken framåt. Man borde kosta på sig storsinthen att det blef den tyska imperialismens älsklingsbarn, som fick smaka den blodigaste agan och man får försöka att förlita sig med det faktum att skuldfrågan bildar hela fredsproblemets

bittra bottensats. Därmed syftas icke uteslutande och icke ens i främsta rummet på Tysklands ansvar för världskrigets utbrott. Man må bestrida att skulden ligger helt på ena sidan (näppeligen) eller som förmildrande omständighet anför den tyska riksledningens dumhet och den panikstämning som i det kritiska ögonblicket bemäktigade sig dem, som hade det afgörande ordet i Berlin. Men för bedömande af de gångna årens fredsarbete måste skuldfrågan utvidgas att omfatta äfven den tyska krigsföringen och de tyska krigsmålen. Då skrällen gjordes till en konsekvent och kallblodigt tillämpad arbetsmetod för de tyska arméerna^{x)} och då Belgiens förtryckande och Frankrikes stympning blefvo ett in i sista minuten vidhållet kraf för blodbadets afblåsning, då först blef kriget denna fruktansvärda katastrof för civilisationen. Man får af skadeståndssummans storlek ett om ock fullständigt begrepp om olyckans omfattning. Siffran är skrämmande men icke i främsta rummet som

x) (Vide generalerna v.Desfurth och v. Hartmann

ett nationalekonomiskt vidunder, utan som det matematiska uttrycket för den skadegörelse på människolif och egendom som det funnits lämpligt att föröfva för att resa Tysklands hegemoni på Frankrikes och Belgiens runor. (alldeles utmärkt) Under rubrik; "Bolsjevismens kapitulation, kommunist-experimentets misslyckande erkännes" meddelas från Hälsingfors: (d. 10^{de} Juni)

De röda ryska tidningarna meddela att kommunistiska partikongressen i Moskva beslutat erkänna att de ekonomiska experimenten misslyckats och att en återgång till borgerlig ekonomisk ordning är nödvändig. Enskilda personer, bolag och kooperativa sammanslutningar berättigas att arrendera staten tillhöriga affärs och industriella företag^{x)}. Sovjet tillrådes att uppmuntra det enskilda initiativet.

Naturligtvis kommer den bolsjevikiska telegrambyrån (Rasta) att förklara ofvanstående meddelande fullständigt oriktigt, men ett af samma byrå utsändt vidlyftigt referat af ett

x) Fabianism kontra Marxism

ett tal hållet på Moskvakongressen af Lenin kan ej tolkas annat än som en bekräftelse på att sovjet håller på att slå in på en helt ny kurs. Det långa talets korta mening synes vara den, att bolsjevikerna visserligen ej svikit sina principer, men att omständigheternas tvång nödgat dem att tills vidare lägga om sin ekonomiska politik. (i afvaktan på världsrevolutionen?)

Krasnaja Gasetta offentliggör ett bref från Lenin till de kaukasiska republikerna, däri han talar om nödvändigheten af ett starkt förbund mellan samtliga republiker och uppmanar dem att taga hänsyn till de lokala förhållandena. "Efterapa icke" skrifver Lenin, "vår republik! Kaukasien är i ännu högre grad än Ryssland ett bondeland och kan lättare organisera varuutbytet med västern. Mera mjukhet, försiktighet och eftergifter åt småborgarna och i synnerhet bönderna (Då bönder och småborgare frånräknas återstå i ett jordbruksland egentligen endast bonddrängar (och luffare) som böra regeras

majoriteter af befolkningen med fast, men mild hand) Det är klokt att försöka få intelligensen med i det ekonomiska uppbyggnadsarbetet. Öfvergången till socialismen bör ske mycket långsammare, försiktigare och målmedvetnare (än som vi, åsnan, klumpat sta') Ni behöfva inte krossa kapitalismen, sparen icke på millionerna för åstadkommande af förbindelser med det kapitalistiska utlandet (utan förpanta, om det kniper, fosterlandet) (Hvad är det som står i bibeln om att det är större fröjd i himmelriket öfver en rackare som sig omvänder än öfver tio rättfärdiga?)

Tjitjeren afsände den 1^{sta} Juni en i skarpa ordalag affattad not till Storbritannien, Frankrike och Italien, hvori han beklagar sig öfver japanernas hållning i Vladivostok och påstår att japanerna understödt kontrarevolutionen därstädes.

Lord Curgons sekreterare meddelar i skrifvelse till Kvassin att han beordrats återsända noten såsom oantaglig, då det hvarken är brukligt eller kan leda till

ett godt förhållande att en regering utan att framlägga några bevis framför en fullständigt grundlös anklagelse mot en annan regering. Britiska regeringen vägrar därför att inlåta sig på någon notväxling i frågan (one for his knob) sid 28

Under debatten i andra kammaren om 8 timmarslagen yttrade Edén att de som framhållit hvilken olycka 8 timmarsdagen innebure för den svenska industrien och det svenska näringslivet gjorde sig skyldiga till en svartmålning som icke hade någon motsvarighet i verkligheten. Äfven medgifvet att lagen har olägenheter med sig, bör man dock besinna hvilka följderna skulle ha blifvit om ej 8 timmarsdagen genomförts. Då den tillkom var rörelsen för den förkastade arbetstiden internationell. Hade ej detta kraf tillmötesgåatts, skulle utomordentligt svåra komplikationer inträffat som säkerligen kostat landet och industrien oerhördt mycket mera än arbetstidslagen. Det har vidare sagts att lagen

handikapar^{x)} vår industri i jämförelse med de stora industri-staternas. I dessa stater har dock en kortare arbetstid, om icke i lag så dock genom aftal parterna emellan faktiskt genomförts. Så är förhållandet i England och i Danmark. Ytterligare har man velat påstå att 8 timmarslagen skulle ha en viss andel i den förlamning hvarunder den svenska industrien för närvarande lider. Den delen af lagens förmenta syndaregister får dock icke föras på dess konto. Depressionen är lika svår i de länder som icke ha 8 timmarslagen framkallad som denna depression är af den allmänna utarmningen efter kriget. En del högerreservanter ha med freidigt mod gått in för lagens afskaffande. Man bör dock märka att svenska arbetsgifvareföreningens ledare icke finnas bland dem. Ha reservanterna verkligen gjort sig redo för följderna af ett upphäfvande af lagen? Tror man verkligen att den svenska arbetsvärlden ett ögonblick skulle tveka att väcka en förbittrad strid för att genom aftalsform få fram samma förkortade arbetstid? Hela

x) Hvilket stafningsmissfoster!

denna fråga måste i Sverige behandlas i sitt internationella sammanhang^{x)} och med hänsyn till det psykologiska moment som ligger i den svenska arbetarvärldens sträfvan att hålla fast vid arbetstidens begränsning. sid 50

Den franska regeringen har ett par dagar senare afsnäst Tjetjerin i lika sträf form.

Med anledning af några tidningars obehärskade uttalanden i Ålandsfrågan skrifver Göteborgs Handelstidning:

Absolut oförsvarligt är det att föra ett språk som kan förleda ålänningarna att tro att det, som en tidning uttrycker sig, helt och hållet tillkommer dom att afgöra om Sverige skall "ta aktion" eller icke, därest rådets dom går dem emot, och när de i förlitande härpå möjligen begå öfverilade handlingar, lämna dem åt deras öde. Vi äro skyldiga båda dem och oss själfva klart besked. Det behöfs endast att man ett ögonblick eftersinnar hvad ett krig med Finland skulle betyda för att

xx) arbetaren eller lagstiftare ha detta klart för sig

x) Råmpan på hunden – Hvarken arbetsgifvare eller^{xx)}

inse hvilken fullständigt brottslig dårskap det skulle vara. Sverige skulle hjälpa till att rifva ned sitt eget bålverk mot moskoviternas barbari. Det skulle i vapenbrödraskap^{x)} med moskoviterna (bolsjevikerna) försöka att förgöra den svenska kultur som sedan hedenhös haft rot på andra sidan bottniska viken. I sanning framstår inte det perspektivet som skrämmande i sitt vanvett, så finns det intet som är afskräckande.

(Det är lika sant som det är sagdt)

Trots alla läkarnas omsorger, åderlåtningar och medikamenter tillfrisknade furst Peter så småningom

(Tolstoy)

Från London meddelas att Venizelas förklarar för Churchill och Lloyd George att kung Konstantin kommer att detroniseras inom den närmaste framtiden.

Venizelas föreslår ett engelskt-grekiskt förbund på följande villkor: att en koalitionsregering bildas, att kungen och medlemmar

x) modig uppslutning på Rysslands sida

af grekiska kungafamiljen förhindras att deltaga i militära operationer (det är annat än: Oss prins Oskar för an”) och att resa till fronten^{x)}, att utnämningar inom marinen och militären skola utfärdas af en trängre krets militären (således ej af hofcirkeln) och utnämningar till högre poster endast skola äga rum för personer som visa sig värdiga dessa högre befattningar.

På interallierade kommissionens förfrågan har tyska den 11^{te} Maj konstaterat att af de under kriget tillverkade 7 långskjutande kanonerna 4 redan under kriget blefvo obrukbara eller förstörts (för att icke falla i fiendens händer?) under det de tre öfriga nedskrotats.

Intressant, visar att tyskarna ej lyckades framställa mer än 7 dylika pjäser af hvilka 4 oskadliggjordes under striderna – hur var det? – ”Tjocka Bertha” lät ej höra af sig annat än i första början af kriget?

x) Det tar nämligen så mycket trupper i anspråk att skydda dem för att fara (Ruopatkin) (jämför Hedins motion i andra kammaren)

Det var ju till henne der Kaiser satte sin lit^{x)}

Kolonialministern Sarraut dementerar ett i Parispressen framkommet rykte att Frankrike skulle till Tyskland afstå mandatet öfver Kamerun. Detta har man aldrig haft för afsikt att göra, och Tyskland har icke håller påyrkat det.

Under en interview i London med Krassin erkände denne att skälen till att Moskva söker erhålla de utländska kapitalisternas medverkan är Sovjets politiska misslyckande. Lenin märker nu att han ensam uppnått en framskjuten ställning, där han icke kan hålla sig kvar, utan måste företaga en strategisk reträtt. Lenin är öfvertygad om att revolutionsrörelsens utveckling i utlandet skall gå långsamt och har därför ändrat taktik Han har beslutat kompromissa med oppositionen inom landet från bönderna och utomlands från kapitalisterna i stället för att söka krossa dem.

Krassin uppdrog därefter en mörk tafla af situationen i Ryssland som saknar transportmedel, bränsle och maskiner

x) Tro inte käringar! som bonn sa till mig (han var gift)

för industrien, hvilka förstörts, stulits och skingrats för alla vindar. Arbetarna äro otillräckligt utbildade, beväpnade band ströfva under rövverier genom landet, och hungersnöd råder. De ryska bönderna skola aldrig öfvergå till kommunism för att behaga oss, utan vi måste inpräglade i dem att de icke kunna få bättre ledare än vi (!!!) Vi måste därför förbättra deras ställning genom att förse dem med (utländska) fabriksvaror (inköpta genom förskingring af landets naturtillgångar). Lenin ägnar sig åt denna (fosterländska) uppgift och har vändt sig till kapitalisterna^{x)} och erbjudit dem att upparbeta landets tillgångar.

Sedan en af det oafhägiga socialdemokratiska partiets ledare i Bayern i dagarna lömskt mördats af nationalistiska agenter fordra nu äfven de tyska socialdemokraterna borgarvännens afväpning. Det oafhägiga socialdemokratiska partiets riksdagsgrupp har framlagt en interpellation i hvilken det bl.a. heter: Hvad ämnar riksre-

x) de utländska nämligen

geringen göra 1^o) för att satisfaktion må lämnas för mordet på Gareis, 2^o) för att omedelbart upplösa de för Tysklands yttre och inre säkerhet farliga innevånarvärnen och Orgeschformationerna, samt garantera dessas afväpning, 3^o) för att genom afskaffandet af undantagstillståndet och de särskilda domstolarna i Bayern återställa det författningsenliga tillståndet, 4^o) för att hindra den författningsstridiga Kahr-regeringen, hvilken gynnar reaktionära stämplingar i Bayern från att anstifta ytterligare olyckor.

Till Vorwärts telegraferas den 12^{te} Maj från München att proletariats enhetsfront nu återställts genom att samtliga streikorganisationer enat sig om majoritetssocialisternas streikparoll^{x)} med några tillägg. På kvällen meddelades att situationen i hög grad tillspetsats. sid 36

I ett resebref från Leipzig af Torsten Fogelqvist läses bl.a.

Leipzig ger stoff till åtskilliga be-

x) eventuell storstreik – arma Tyskland – fördömda junkrar

traktelser öfver boken som kulturspridare, hvilka jag emellertid skall spara till en separat artikel. Så mycket kan dock sägas att denna imponerande anhopning och centralisation äfven gör ett beklämmande intryck af andlig industrialism. En syndaflod af systematiserad – och merkantiliserad Tiefsinn und Denken har från Leipzig öfverströmmat Europa. Författare och läsare verka som flugor i detta jättelika spindelnät som Leipzigs bokhandel utspinner eller kanske rättare sagdt utspunnit öfver kontinenten. Ty för ögonblicket läggas knappast några nya maskor till nätet. Men trots allt känner man inför denna brokiga mångfald en mäktig eldpust af tankens rastlösa sträfvan som ingen världskatastrof kan lamslå och ingen köpenskap kan reducera till falt guld.

I universitetets trappor och det vackra tysta universitetsbibliotekets läsesal såg jag många intelligenta profiler och studiehufvuden. Den nordtyska ungdomen bär ett drag af för tidigt allvar. Undra derpå då man på

universitetshallens Ehrentafeln, upphängda bland akademiska meddelanden och föreläsningsanslag, läser namnen på 1100 stupade studenter^{x)} (Uppsala studentkår räknade år 1915 2347 man) Så har Europa hushållat med sin unga intelligens. Hjärnor som kanonmat. En synd mot den heliga anda.

Smaken för djupsinnighet har hindrat den tyska anden att utveckla sig i frihet och natur. Se bara på Max Klinger i Leipzigs museum! Hans skapelser verka som en konjugation af verbet söka (!). En skapande begåfning som förlorar sig i tankedigra afsiktens ingångssalong.

(Efter åhörandet af oratoriet Jesus aus Nazareth): Jesu bergspredikan förvandlad till en ändlös kedja af meningslösa och osammanhängande toner. Mannen som gör hvad som faller honom in som uttolkare af evangeliets innersta själ! Några insprängda koraler i gammalrytmisk stil ge ett ögonblicks lisa, men bara intill andra versen. Sedan tar en kromatik och or-

x) lägg här till 7-800 som kroppsligen och andligen invaliderats (75% af de stupades antal)

kestrering vid som förvandlar "Ein jester bur gist unser Gott" till ett kaotiskt basunsskrål som om vederbörande skrifvit janitscharmusk inför Jerikos murar. Man skulle önskat att Mästaren själf uppenbarat sig och drifvit månglarna ur templet.

Om Sachsen ha Gustaf Adolf och Tilly, Napoleon och Blücher, Luther, Påfven och Fan med växlande framgång kämpat – (Bra)

Öfver det lummiga vattenkantade Wittenberg sväfvar Lutherdomens ande, af skilda fantasier fattad som näktergal, stormsvala och tornkaja.

(sid 33) Kommunisterne fordra att de oafhængige øgonblickligen træde i opposition mot rikskanslern doktor Wirth og hans regering. Den kommunistiske pressen henviser herved til den oafhængige Freiheit, som betegnet regeringen Wirth som medansvarig for hændelserne i Bayern. Da riksregeringen på grund af partistællningen i riksdagen er beroende af de oafhængiges stællning har den bayerske krisen

härmed utvidgats till att omfatta riket nedan.

(Tvingas den Wirthska regeringen^{x)} att afgå tar fanen Tyskland – till att börja med Fransmännen Ruhrdistriktet – Undras hurudan tyskarnas berömda fosterlandskärlek är beskaffad)

Ett upprop från kommunistiska centralen propagerar för skapandet af en proletariatets enhetsfront i Bayern och hela Tyskland.

Enligt meddelanden från München cirkulera i staden vilda rykten om gärningsmannen till attentatet mot Gareis. Man har påstått att det varit fråga om en kommunistisk komplott i provokatoriskt intresse. Polisen förklarar att gärningsmannen ännu icke anträffats, men att spåren alldeles bestämdt visa till en politiker på de tysknationellas högra flygel.

Från Hälsingfors telegraferas att kommunistpropagandan skärpes. Kommunistiska Internationalen har beslutat inrätta en särskild skola för utbildning af röda

x) Den enda som åtnjutit ett visat förtroende hos Ententen

agenter, som skola organisera myterier och föranstalta oroligheter inom de västeuropeiska arméerna. sid 42

Samtidigt innehålla de tyska tidningarna meddelanden om bolsjevismens utbredning bland de polska insurgenterna. Sedan ett rykte utspridts att Korfanty skulle ha gått in på interallierade kommissionens villkor beträffande utrymningen af de besatta områdena, har ett formligt bolsjevistiskt uppror spridit sig bland insurgenternas led. Man påstår att Korfanty handlar i internationella kapitalisters intressen. Alla som äro missbelåtna med Korfanty, lära ha samlat sig kring en kapten Hauke som är kommunist. Denne har en kort tid varit häktad af Korfanty, men fortsätter nu utan hinder sin verksamhet.

I England är det sed att en talare på ett politiskt möte presenteras för åhörarna af en ordförande, hvars uppgift naturligtvis är att framställa talaren i en så behaglig dager som möjligt. Den nyss aflidne arbetarledaren och underhusmed-

lemmen Will Crooks brukade gerna själf tala om hur han en gång blef presenterad för ett stort möte. Ordföranden yttrade endast:

”Det är endast två saker jag har att säga om mr Crooks. Den ena är, att han aldrig har setat i fängelse och det andra är att jag vid min salighet inte kan begripa hur han kunnat undgå att göra det – allmänt jubel

Crooks var utomordentligt populär bland arbetarna, och hans hjälp och råd togos ständigt i anspråk af dem. En kväll, berättas det som exempel, ringde en liten tös på hos honom och sade: ”ursäkta, men far har börjat suppa igen nu, och jag skulle hälsa så mycket från mor och be mr Crooks komma hem till oss och klå honom riktigt ordentligt”.

”If people would but leave children to themselves; if teachers would cease to bully them if parents would not insist upon directing their thoughts and dominating their feelings – Those feeling and thoughts which are a mystery to all (for how much do you and I know of each other, of our children, of our fathers, of our neigh-

bour; and how far more beautiful and sacred are the thoughts of the poor lad or girl whome you govern likely to be than those of the dull and worldcorrupted person who rules him?) If I say parents and masters would leave their children alone a little more – small harm would accrue, although a less quantity of as inprudent^{x)} might be acquired.

(Thackeray)

Who feels the injustice; who shrinks before a slight: who has a sense of wrong so and so glowing a gratitude for kindness as a generous boy? And how many of those gentle souls do you degrade, estrangle, torture for the sake of a little loose arithmetic and miserable doglatin.

(Thackeray)

”Liksom naturen icke kan operera utan genom millioner upprepningar, på samma sätt framdestilleras ett originellt geni blott af ett visst antal millioner. Men just därför måste äfven de som xx? de stora männen såsom mänskligheten

x) Hva ä dä

mål lägga största vikt på möjligast breda bas af demokratisk bildning som betingelse för geniernas värk och på millionernas återupprepning som vilkor för frambringandet af nya tankar.

Valdemar Vedel sid 88

Talesätt sådana som "Få vi ej vår rätt måste vi skaffa oss den på annat sätt" "Ålänningen griper inte till våld när rätt kan nås på andra vägar. Men han tål inte utan vidare kallt stål hur djupt som helst" – Sverige bör veta att göra sin plikt och ej svika Åland i faran stund framskymta nu i vissa korrespondenser och uttalanden från Åland.

Det är hög tid att man från svensk sida inte ens genom tystnad gör sig meddelaktig i sådant tal. Ingen här i landet har tänkt en annan tanke än att Sverige måste rätta sig efter Nationernas förbunds utslag. Det var själfva den svenska utgångspunkten då vi hänvisade Ålandsfrågan inför internationellt forum. Att vi deremot med all kraft som står oss till buds inför detta forum skall häfda vår ståndpunkt och gendrifva

Ålandsrapportörernas framställning för den politiken står svenska folket inne. Det skall icke lyckas att vrida den på sned genom obehöriga skrämskott om konsekvenser som icke föreligga.

(sid 38) Från Hälsingfors meddelas att Trotski och Bucharin ha framställt yrkanden om annullering af alla åt utlänningar gifna koncessioner. Dan Lemensko fraktionen söka oskadliggöra oppositionen och samtidigt frigöra Sovjet från beroendet af tredje internationalens exekutivkommitté.

"Sevodnia" uppger att bolsjeviksamhällets förborgerligande fortgår. Förslag har väckts om taxor för passagerarebefordran på bantågen och för användande af telegraf, telefon och post, samt om skatt på handelsrättigheter, privata hus, salt, fotogen och andra nödvändighetsartiklar.

Däremot förbjudes privat läkarpraktik såsom stridande mot grundprinciperna för rättvis fördelning af läkarhjälp (egentligen fullkomligt riktigt under

den i Ryssland rådande svåra bristen på läkare och medicin – kan jämföras med vår ransonering under kristiden af diverse näringsmedel m.m.

Koleran vinner allt större utbredning i Moskva sid 47 trefligt under läkarbrist

Den 4 Juni startade Cunardlinjens jätteångare Aquitania och Mauretania på en kapplöpning från England till Newyork för att utröna huruvida kol- eller oljeeldningen ställde sig mest fördelaktig. Mauretania, som eldade med kol, innehade redan före kriget alla rekord för snabbaste färd öfver Atlanten. Nu har den emellertid fått stryka på foten för Aquitania , och oljan har därmed bevisat sin öfverlägsenhet. Resultatet är så mycket mera slående som Aquitania, sedan båda ångarna lämnat Southampton, ej gick direkt till New York, vilket Mauretania gjorde, utan först tog en afstickare till Cherbourg.

(Redan förut har oljeeldning börjat införas ombord på de engelska örlogsfartygen som därigenom få en flerdubblad aktionsradie – oljans bränslevärde torde nämligen vara

omkring fyra gånger så stort, per vikt räknadt, som stenkolens. Om därtill ökad fart uppnås, är detta ytterligare ett plus till favör för oljan. Ej underligt att England och Amerika gräla om världens oljefyndigheter. Förenta staternas lära inom en ej långt aflägsen framtid vara länsade sid 47

Äfven för handelsfartyg bör oljeeldning ställa sig fördelaktig då afsevärdt mindre del af lastkapaciteten tas i anspråk för bränsle, hvarjämte en betydlig besparing af arbetskraft vinnes vid eldningen.

(Den första firma som i stor skala använde olja som bränsle här i Sverige var Faustman & Östberg – 1885 vid stålgjutning)

I en artikel om personer som uppnått en abnormt hög ålder, framhålles att de flesta fört ett mycket nyktert och återhållsamt lif. Åtskilliga undantag förekomma dock, bland andra den lotringska kirurgen Poltman som dog 140 år gammal och som uppnådde denna höga ålder på grund af den medicin han själf

ordinerade sig efter slutadt läkarearbete, som bestod i att han från sitt 25^{te} lefnadsår hvarje kväll söp sig full. Nästan detsamma berättas om en annan kirurg vid namn Espagno, som lefve i Comminge vid Garonne och blef 112 år gammal.

Heder åt sådana män!

(Linneväfverskan Obst, född 1690, död 1825 tog däremot i allmänhet inte mer än 2 supar om dagen, men då tillhörde hon ju också det svaga könet)

Professor skytteanus Rudolf Kjellén har känt sig manad att reda upp frågan om svensk parlamentarism. Det har han visserligen gjort åtskilliga gånger förut, slutande med ett energiskt: eerález l'infame! Men den dödsdömda fortsätter mot förbudet att lefva och det är mycket naturligt att herr Kjellén börjar en ny artikelserie i Nya Dagligt Allehanda. Underhållande förresten. Denne författare har nämligen icke blott den lärdom som gör rasande, han har därutöver ett lifligt framställnings-

sätt med lyrikens språngvisa komponeringsmetod och rent bedårande förmåga af historisk konstruktion. Han får ihop så mycket teser, antiteser, synteser, parallellismer, rytmer, äbb och flodrörelser och dylikt att all denna systematik förbluffar en själ som icke är drillad på tyska. sid 51

Göteborgs stifts prästmöte har idag 14/6 öppnats af biskop Rothe i närvaro af 150 präster^{xx}) och ett antal gäster. De egentliga förhandlingarna togo sin början i realläroverkets samlingsal. Biskop Rothe, som, enligt hvad han meddelade härvid för sista gången fungerade som prästmötes-ordförande, höll därvid föredrag om det kristliga hoppet. Under föredraget riktade han ett häftigt angrepp mot den moderna teologien. Han påstod att denna söker undantränga grundpelarna^x) för den kristna bebyggelsen. Biskopen uttryckte också sitt missnöje med att kristendomsundervisningen i skolorna minskats.

Mysterierna inleddes med högtidlig högmässa i domkyrkan, hvarvid kyrko-

x) dogmerna

xx) usch då

herden P. Törnkvist uppträdde som predikant – (Undras hvad den gamle histrionen tänkte då han blickade ned på en parkett af yrkesbröder!^{x)} (Herr biskopen har fullkomligt rätt då han fördömer den moderna teologien.

”Kristendomen” liksom judendomen – står och faller med bokstafstron – petar man på ett korthus faller det samman.) sid 51

(sid 44) Sedan detta skrefs kommer d.14 Maj underrättelse om att de mexikanska oljepapperen på dagens börs sjönko 7 poäng och att öfriga oljepapper voro svaga. Orsaken härtill är offentliggörandet af rapporter om att Mexikos oljetillgångar visa tendens till att sina ut. I en rapport från -- - meddelas att inom ett område af 40 kvadratkilometer af Mexikos oljeproducerande område ha 63 af 104 oljekällor sinat och de öfriga hålla snabbt på att fyllas med saltvatten (En så plötslig katastrof är föga trolig – möjligen en börsmanöver?)

(sid 43) Under rubrik: Trotski har brådt att iscensätta världsrevolutionen” telegraferas från Hälsingfors: Trotski skall inför tredje inter-

x) Liksom Napoleon öfver en parkett af furstar

nationalen redogöra för läget. Slutorden i hans anförande lyda enligt Mosk. Isvetija: ”Världen har att motse väldiga nya strider. Redan råder i Västeuropa en orolig stämning. Konkurrensen mellan kapitalisterna gör det omöjligt för de borgerliga staterna att genom inbördes hjälp rädda sig från den hotande undergången. Det är kommunisternas plikt att begagna bourgeoisins trångmål för att öka sitt inflytande bland arbetarmassorna och på allt sätt upphetsa de borgerliga samhällena mot hvarandra”.

I samma riktning uttalar sig Steselow i en ledande artikel i samma tidning. Han skrifver: ”Det ges ingen gyllene medelväg. Den afgörande kampen mellan proletariatet och de borgerliga står för dörren. Enhvar måste välja: antingen på ena eller andra sidan! Må kommunisterna i tid fast sluta sina led och aflägsna ur dem alla element som under striden kunna begå förräderi. Kommunisterna böra omedelbart skrida till angrepp och

draga nytta af det svåra läge, hvori kapitalet under senaste tiden blifvit försatt” sid 56

(Kriminaldårar, hvilkas enda ursäkt är att de äro vettskrämda vid tanken på det öde som väntar dem vid Sovjets sammanstörtande^{x)} Jämför Thomas Carlyles uttalande om den franska skräckregeringens man.

Det fröjdade min själ att Talaat paschas armeniska ”mördare” blef frikänd sid 10

Från London telegraferas d.15^{de} Juni

Åtskilliga noter ha växlats mellan regeringen i Washington och högsta rådet angående Versaillestraktaten. De, som stå regeringen nära, vänta att Versaillesfördraget skall godkännas, ehuru i starkt beskuren form. Ett är dock säkert: de allierade ha redan låtit Förenta staterna förstå, att äfven ett erkännande med reservationen kommer at hälsas med den största tillfredsställelse.

En del amerikanska politiker anse, att Hardings tankar om nationernas sammanslutning bör uppfattas så, att hög-

x) De bli naturligtvis mördade hvarän de än befinna sig

sta rådet och en allmän afrustningskonferens skola bilda ramen. Hardings politik utgör ett försök att samla hela den engelsktalande världen om problemet. Flottrustningarna börja redan taga en engelskvänlig riktning, idet amerikanska flottan flyttats öfver till Stilla hafvet och Atlantiska hafvet öfverlämnats till engelska flottans inflytande.

Journal of Commerce i Newyork återger ett telegram från Washington, hvori det heter att de allierade fått anstånd med betalandet af skulden till Förenta staterna i femton år. England lär, enligt förkljudande, icke ha begärt anstånd.

(sidan 28) (8 timmarslagen bör kvarstå, möjligen i vissa afseenden något modifierad, men det bör stå arbetsgifvaren fritt att låta sitt folk arbeta öfvertid om de så önska. Han får emellertid ej fordra att de skola göra det, lika litet som arbetarna få pocka sig till längre arbetstid – så är saken arrangerad i Amerika till allmän belåtenhet)

(sid 46) "Man behöfver bara lägga märke till att herr Kjellén som exempel på sin "rikspolitik" anför E.G.Boströms, Lindmans och Hammarskjölds regeringar för att vara på det klara med den store planetarikerns objektivitet som statsvetenskaplig horoskopställare. Men detta befängda och grundfalska betraktelsesätt sitter för närvarande i statsvetenskapens högsäte. Herr Kjellén är en typisk exponent för denna förstockelsens anda. Man är på den kanten till den grad fången i sina traditionella vanföreställningar att man förlorat hvarje förmåga att se den nya tidens verklighet. Hr. Kjellén är en professor af den typ hvarom man under Frankfurtparlamentets dagar sjöng:

Hundertfünzig Profesoren

Vaterland, du bist Verloren!

(roligt) sidan 89

(sid 41) Efter en rad utgjutelser öfver den minskade kristendomsundervisningen i folkskolan, hvaröfver han dock icke förvånade sig så mycket, då kyrkans egna tjänare ge

stöd åt dessa tendenser, rekommenderade biskopen återupplifvande af husförhören (!!!^{x)}) Han beklagade att man på mindre folkrika platser på landsbygden vill afskaffa hvarannandagsläsningen och ändock är denna undervisningsform den bästa i moralisk och fysiskt afseende (på sätt och vis har den högvärdige perukstocken rätt, så länge folkskolan är som den är)

Mötets preses kyrkolagsjuristen och prosten P. Rydholm ställde till med ett förbaskadt elände genom att nu på gamla dar afslöja sig som betänkligt irrlärlig i fråga om en så fundamental punkt i den kyrkliga dogmatiken som om det heliga dopet och genom att totalt utdöma nöddopet.

Det kunde förutses att prästerna

xx) på grund af soteld som spridt sig från källaren till den i annan del af huset belägna matsalen(!??)

x) 1867 baxnade danskarna då de fingo höra om de svenska husförhören – 1912 hölls husförhör i Tärnö slottskällarvåning med den påföljd att slottet brann ner 14 dar derefter^{xx)}

i Göteborgs stift – Schartaunismens och den benhårda renlärlighetens hemvist – icke utan vidare skulle svälja så kätterska satser. Det blef också stark opposition, anförd af hofpredikanten^{x)} som förklarade att trossatsen om dopet som ett förbund var ofrånkomlig. Prosten Rydholm blef honom emellertid inte svaret skyldig. ”Vi ha fått den från en af Luthers öfversättningar men den var oriktig---(bevis härför)---Man måste därför afskrifva satsen om dopet som ett förbund. Det är för resten helt naturligt eftersom en af parterna, barnet inte har en aning om hvad det förbinder sig till (men, goa prosten, de som oftast något stagade faddrarna ikläda sig ju fullgod borgen?)

Nöddopet ville prosten inte höra talas om. Hvad skall det tjäna till? frågade han. Räcker inte Guds nåd till att utan nöddop föra ett litet barn in i härligheten, då den räcker för en vuxen rackare (det förefaller som redan sagts lite väl rigoröst att döma

x) hvilken titel! Hoflikkistfabrikören (i Malmö, han som gjorde Karl XV provisoriska kista

en stackars liten nyfödd kyttare till eviga helveteskval för det att församlingens herde tillfälligtvis spelar vira i grannsocknen.) Vidare sade prosten att han icke kunde dela uppfattningen att dopet är ett slags medicin som på en liten stund kan andligen helt omdana den som döpes.

Efter att ha framdragit en hemsk tafla öfver det nuvarande förfallet, biografer, tidningar, flickor m.m. frågade biskopen till sist hvad som var att göra. Yttre medel tjäna till intet. Endast Guds ord förmår någonting. Den liberala teologien begär att man skall ta hänsyn till tidsläget, lämna dogmerna och poängtera de etiska krafven. Må Gud bevara oss därför! En predikan hvari ej tron och läran (dogmerna) vidröres, är ej kristen.

Till sist beklagade talaren det ringa intresse som äfven inom det konservativa partiet finnes för kyrkan ”Denna enda verkligt konserverande institution. (Det är ej underligt att prästerna med

näbbar och klor försvara dopet, nattvarden och den kyrkliga vigseln och begrafningen, om allt detta slopades samt en grammofon placerades i templet, hade de inte mötet för det att de ha vurti te. Någon förbättring eller utveckling af Luthers uppfattning af Kristi lära få de ju på inga villkor ta itu med)

Efterskörd: Kyrkoherde Béen: "Det är så mycket som man ej kan förstå, men som man får försöka fatta med Tron.
Prosten Rydholm: "Jaa, tack"

Om det rasbiologiska institutet som nu skall inrättas i Sverige skrifver docenten Lundberg bland annat:

Man har full rätt att hysa den fasta öfvertygelsen att de folk, som i tid lära sig inse arfvets och rasens betydelse och derjämte äro villiga att lydigt underkasta sig de naturlagar som råda öfver oss människor komma att gå segrande fram i världen och bereda väg för en högre kultur, en vidgad och fördjupad moral samt ett lyckligare människosläkte. (Detta är bom-

säkert - De allra flesta människor skulle göra skäl för sig om de komme på sin rätta plats, liksom otaliga misslyckas emedan de hoppat i gali tunna – tänkom oss Albert Engström som kortvaruhandlare (snarare som knalle) eller Strindberg som kammarherre – Mr Dick som affärsman var också läskande.

x) Samtidigt härmed telegraferas från Hälsingfors att Lenins datingan med kapitalet tar sig nya uttryck idet att ryska folkhushållningsrådet uppmanat de förra ägarna af de stora yllefabrikerna i Moskvaguvernementet, Kuprianov och Felagin att på försök återupptaga skötseln af fabrikerna med rätt att afskeda de nuvarande arbetarna och antaga andra. Liknande anbud ha gjorts andra fabriker.

(Hur är det möjligt att två män med så divergerande åsikter som Lenin och Trotski kunna samarbeta? De tänka väl som Adlersparre då han sa till sina på marsch mot Stockholm stadda trupper: Nu måste vi hänga ihop annars få vi hänga hvar för sig)

x) sidan 49

Sovjetregeringen har på senaste tiden börjat flerstädes i Ryssland kontrollera prästernas verksamhet, med det resultat att en mängd präster blifvit häktade. På många håll har emellertid befolkningen med vapen i hand försvarat sina andliga och tvungit utomordentliga kommissionens agenter att frige de redan fängslade.

(Underligt att man hört så litet af den ryska kyrkan under dessa upprörda tider. Den hade dock ett oerhördt välde öfver folksjälen. Betecknande för förhållandena, nu och under tsardömet, är, att man ej hyst alltför inbitet hat till de ryska prästerna, fast de utan tvifvel äro svårsmälta – beror väl på att allt är relativt här i världen – vid sidan af tsarismen och bolsjevismen tedde sig kyrkan ej allt för vedervärdig.

Ett bland mina ljuvare minnen är då Koladistriktets öfverpop^{x)} i fyllan och villan tappade böxorna mitt på den kejsrerliga residensstaden Kolas storgata – till allmänt jubel)

x) förmodligen i rang motsvarande en svensk biskop

Paris d.16 Juni 1921. Konung Konstantin har ankommit till Smyrna och utfärdar heroiska proklamationer, förklarande att han vill segra eller dö, men han är sängliggande i en feber som kommit i ett mycket lämpligt ögonblick^{xx)}. – Å andra sidan lofvar Mustafa Kemal sina tappra soldater att han skall utrota grekerna och återupprätta det panislamitiska kalifatet, på samma gång som han skickar den smidiga och älskvärda underhandlaren Beki Sami bej till Rom, Paris och London^{x)}) sid 78

I dag, d.17^{de} Juni läses sida vid sida i morgontidningarna:

Dresden d.16^{de} Juni. – ”Bolsjeviker öfverta Korfantys uppror
– Skräckvälde börjar – Den röda flaggan hissas –
utpressning och terror – arbetardiktatur proklameras –

Hälsingfors d. 16 Juni – ”Mot rådsväldet – upprorsrörelsen i
Ryssland växer – Trupperna öfvergå på sina ställen till
upproret – Polisen mördas – Man vågar

xx) jämför prins Andreas – se porträtt sista permen

x) samtidigt läses att kejsar Karl snart tänker återvända till
sina trogna ungrare

ej skicka Moskvatruupper mot de upproriska"

(Ofvanstående 26 rader ge en kortfattad – (och lättfattlig överblick af förhållandena inom den ostliga delen af vår världsdel) sid 60

(Bolsjevismen tycks likna kristendomen därutinnan, att, mens den utbreder sig öfver världen, går den i kras hemma)

Paris den 16^{de} Juni. Senaten har uppskjutit interpellationsdebatten rörande straffbestämmelserna i Versaillesfördraget mot exkejsaren som gifvit sitt bemyndigande till förbrytelser mot mänskligheten. Briand förklarade att diskussionen icke för närvarande kunde ge de väntade resultaten, enär domstolen i Leipzig inom kort komma att döma de brottslingar som angifvits af Frankrike.

Diskussionen torde sålunda komma att röra sig om domarna i allmänhet, och kejsarens sak kunde behandlas i detta sammanhang sid 68

I Ålandsfrågan skrifves:

Den åländska rättsfrågan är inte så enkel och klar. Och vare sig vi känna oss som advokat eller part, opartiska kunna vi inte

göra anspråk på att vara. Ingen svensk lär väl inbilla sig att om vi hade ett Åland som efter en sekellång samlefnad med vårt land ville skilja sig därifrån och gå öfver till ett grannland, vi skulle finna detta kraf lika berättigadt som vi finna det nu, när det riktar sig mot ett annat land. Hvarken advokaten eller parten duger till domare i egen sak. Vi ha själfva velat att Ålandsfrågan skulle hänskjutas till internationell dom. I och med detsamma ha vi också utfäst oss att utan knot och protester böja oss för utslaget om det skulle gå oss emot. Det kan dess bättre sägas – på grund af otvetydiga vittnesbörd att också vårt högerparti^{x)} i fråga om denna förpliktelse är fullt ense med vänsterpartierna, hvilka icke blott af hela sin åskådning, utan äfven af våra ärorika traditioner från år 1905 känna sig kallade till dess förkämpar

Från Hälsingfors den 17 Juni^{xx)}

sid 59 Vid sammankomst med bolsjevikledar-

xx) Hälsingforstelegrammen förefalla ofta sensationella

x) Dock icke i Vrena, här vilja vi se blod – Prästen, julle, fanjunkaren och handlingsman

na framhöll Lenin att den röda regimen ej förmått nydana ryska industrien, som råkat i fullständigt lägervall. Ryssland hotades af undergång i ekonomiskt afseende. Den nuvarande regimen maktade ej afvända olyckan, utan Ententens hjälp måste anlitas. Då Ententen fordrade sammankallande af en konstituant, måste Ryssland foga sig och utlysa val, samt försöka åstadkomma en kommunistisk majoritet (bäst att Ententen tar reda på hur detta sker – med hjälp af bajonetter?)

Lenin afbröts af de rasande vänstermännen. Han kunde ej fortsätta talet, utan begaf sig bort. Slutligen foro några af mötesdeltagarna efter honom och öfvertalade honom att återvända. Vid återkomsten fordrade han kategoriskt att vänstercheferna Trotski (!), Bucharin och Djersjinski måtte afstå från aktiv verksamhet och resa till Krim, hvilket kraf mötet godkände.

Utvecklingen i Sovjet-Ryssland har af många tecken att döma på senare tiden börjat visa allt bestämdare tendens att gå

i riktning mot bolsjevismens afveckling. Har det verkligen kommit därhän att Lenin insett nödvändigheten af att utlysa val till en konstituerande församling och att han fått majoriteten af sina kolleger i Sovjet med sig i denna uppfattning, då stunda otvifvelaktigt nya tider i Ryssland. I samma ögonblick Lenin sätter sitt namn under ett dekret om val till konstituant undertecknar han bolsjevismens dödsdom.

Meddelanden ingå från olika håll om att upproret i västra Sibirien^{x)} sprider sig till europeiska Ryssland. I Troitski angripas de röda infanteri och artilleritrupporna af en stor mängd beväpnade bönder, understödda af kosacker, som öfvergingo nästan utan strid till de upproriska efter att ha dödat sina kommissarier. De kommunistiska elittrupperna försökte göra motstånd men besegrades snart --- Från Perm (omkring 250 kilometer från Ural) utsändes genast bolsjevikiska elittrupper för att kufva rörelsen, men

x) i östra Sibirien stödjdes det af japanerna

så snart de lämnat staden gjorde den röda armén revolt, beväpnade innevånarna, fängslade rådet och mördade "tjekans" medlemmar. När elittrupperna sedan återvände tillintetgjordes de

Ställningen anses i Moskva mycket allvarlig – Från Moskva vågar man icke utsända trupper för att kufva upproret, ty man fruktar Perms öde sid 65 sid 69

Trefliga utsikter! Knut Wallenberg säger om den ekonomiska krisen bl.a.:

Hvad krisen beträffar finns ingen annan utväg än att vi måste tömma bägaren i botten. Här blir oundvikligen en fullständig "sanering". För en hel del under krisåren uppkomna handelsbolag med mer eller mindre exotiska namn kunde det ju anses relativt önskvärdt om de dogo i tysthet eller försvunne i kulisserna. Hvad vår industri beträffar så vore ju förhållandet ytterst beklagligt men hr Wallenberg såg ingen annan råd än att den i största utsträckning finge slå igen sina portar. Det vore ingen mening att ett företag som ännu vore solvent fortsatte

ett halfår med förlust för att ruinera sig själv. En svår nöd måste komma, men kunde ej undvikas. Att den tyska konkurrensen genom högre arbetskostnader och högre beskattning skulle bli så pass lindrad att vi kunde existera jämte den trodde herr Wallenberg ej på för den närmaste tiden. Derför skulle ej ens industritullarna ha varit tillräckliga att hjälpa—

-- Det skulle vara synnerligen önskvärdt om den kris som vi nu genomleva, och som icke kan bortdrivas genom några konstlade medel, öppnade ögonen på vår arbetarbefolkning, så att den insåge att det endast är genom sparsamhet och arbete som en god ekonomisk ställning kan förvärfvas. Det vore också lyckligt om de lärde sig inse att kapitalet och aktieägarna icke är deras fiender. I själva verket är det en obetydlig bråkdel af ett bolags afkastning som går till aktieägarna (undantag då bolagen utdela 100-200%) medan bolagets största omkostnader kommer på arbetslönen. Det blir

sålunda ytterst arbetarna själfva som få lida mest af en depression som stannar den industriella driften sid 79

sid 63 En af de amerikanska socialistdelegerade, som nyligen besökt Ryssland, skrifver om undervisningen i Sovjets skolor:

”Förutom läsning, skrifning och räkning läras barnen att bli kommunister. Hvad beträffar historien få de lära sig klasskampen mellan arbetarna och deras herrar genom tiderna. Så få de inpräntadt hos sig klassmedvetandet, striden mellan arbete och kapital och de olika sätten att störta regeringar. En af kurserna för de mera utvecklade gäller hur en propaganda skall göras för att vara effektiv. Korteligen, när de lämna anstalten skola de vara beredda att intaga sin plats som fullfjädrade kommunister och revolutionära.

Under rubrik: ”Råttorna lämna det sjunkande skeppet – men ta med sig betydligt mer än nödvändigt”, meddelas från Reval att två af de förnämsta folkkommissarierna,

Krestinski och Tsurypo passerat staden. Den förstnämnda medför flera lådor med platina. Han reste under förevändning att hvila sig vid en tysk badort. I dagarna väntar man ytterligare fem folkkommissarier, hvilka redan erhållit visum, bland annat presidenten för rådet i Turkestan, Sokolnikov. Af hela regeringen återstå således sex medlemmar: Lenin, Trotski, Tjitjerin, Rikov, Sinovjev samt Lunatjarski – (Af hvilka nu Trotski affockats till Krim)

Japanerna ha föreslagit en förening af de japanska trupperna i östsibirien med Semenovs och Kappels trupper för en gemensam aktion mot bolsjevikerna. ”Sevodnja” förmäler att rådsregeringen gifvit en hemlig order om evakuering af områdena Tjelabinsk, Jekaterinburg och Perm.

”I regeringsfrågan finns tre alternativ att välja på, nämligen en ren liberal regering, en ren socialdemokratisk eller en vänsterregering, där liberala och socialister ena sig om att samfäldt söka

lösa några af de stora frågor som inte längre få försummas. Det är ju sant att liberaler och socialdemokrater på slutet icke drago jämt i den Edénska ministären. Men i stort sedt var denna regering en af de bästa, som Sverige någonsin ägt. Och om det en gång kommit smolk i mjölken, kan det ju bli bättre nästa gång. Det säger sig själft, att om en sådan kombination komma till stånd, det icke ett ögonblick kunde bli tal om att en dylik regering skulle drifva socialistisk politik! Det skulle bli liberal politik, demokratiskt ärlig och målmedveten. Kunna de båda vänsterpartierna ena sig på en sådan linje, komme detta säkerligen att bli en synnerligen lycklig lösning af regeringsfrågan sid 69

(Det liberala partiet är ryttaren på vågarmen^{xx}) – det har jag visst sagt förut.

”Le Matin” skrifver den 18^{de} Juni i frågan om en allmän allians mellan Frankrike och England att om Lord Curzon fram-

x) I principfrågor, deremot delvis i detaljfrågor

xx) behöfver ej vara stort för att ge utslag

ställer förslag i detta syfte, kommer franska opinionen att mottaga dem med entusiasm, men endast om Förenta staterna går med i denna stora Entente för världsfredens bevarande. (Då nu en stark rörelse pågår i Amerika för en sammanslutning af alla engelsktalande folk, borde detta franska önskemål kunna uppnås – Det vore naturligtvis af stort värde för de anglosaxiska staterna att vara lierade med Europas främsta kontinentalmakt, hvars ”impulsivitet” borde kunna tyglas af de mera flegmatiska förbundsbröderna, om detta eventuellt skulle påfordras.)

(sid 59) Låt Fristedt^x) i lugn och ro rannsaka skriften och grunna öfver hur han på bästa sätt ska kunna luska sig från sina holländska kommunalskatter. Ur estetisk – och etisk – synpunkt kunde det kanske dock vara tilltalande om nånstans inom de förhärjade områdena en monumental och stilren (gothisk) galge upprestes hvori han iförd örnhjälms – eller

x) förlåt mig, gamla hedersputa

turban? – hängdes in effigie. Detta skulle bli en så stor "attraction" för resandeströmmen att kostnaderna för monumentet under tidernas lopp mångdubbelt skulle inhöstas^{x)})

sid 63 "Den bolsjevikiska "Permfronten" kommer nu att dragas till linjen Saratow, Kasan, Vjatka det vill säga att de upproriska nu tillryggalagt mer än halfva vägen mellan sibiriska gränsen och Moskva.

sid 67 Hälsingfors den 19^{de} Juni. Jäsningen bland militären i Petrograd är på grund af den förestående ytterligare minskningen af livsmedelsransonerna så stark, att halfva garnisonen beröfvats sina vapen. Arsenalen bevakas af kineser. Kommunisterna ingripa ej längre mot arbetarna som vid ständiga friluftsmöten kräfvat ny regering, sammansatt af representanter för alla partier. Flertalet håller på Lenin i förhoppning att denne skall genom försonlighet rädda Ryssland

xx) till glädje och uppbyggelse för kommande släkten

x) gjut gubben i zink – brons är för dyrt och häng opp'en i wirerape, så håller rasket i evighet till^{xx)}

sid 49

Från Berlin telegraferas den 18^{de} Juni:

Ledarna för de i Tyskland bosatta turkarna ha med anledning af frikännandet af Talaat paschas mördare riktat en skrifvelse till rikspresidenten Ebert, hvori han säger att det icke var en ordentlig rättegång utan en samman-svärjning, som skall tillfoga tyska nationen stor skada i hela världen och särskildt i Orienten^{x)}. Därför protesterar han skarpt mot den partiskhet som trädde i dagen under processen, och som lätt bevisas däraf att marskalk Liman von Sanders (den största brottslingen) icke fick tillstånd att uttala sig fritt om förhållandena i Turkiet, som han önskade (det var allt rådligast för Tyskland att icke rota i de exempellösa grymheterna, då man icke genom processer, hade den tyska nationens, rättare det tyska kejsardömet ära fått en obotlig knäck, värre än den omänskliga krigföringen, luftbomdardemangen xx? m.m.)

x) möjligen i Orienten, men icke i den civiliserade världen, tvärtom.

Rörande en annan rättegång, den mot krigsförbrytarna telegraferas från Bryssel d.18^{de} Juni att ministerpresidenten Vandervelde i deputeradekammaren lämnat en öfversikt af en rapport, som afgifvits af den belgiska delegerade vid riksrätten i Leipzig. Ministern framhöll särskildt rättsordförandens uppträdande och betonade att denne åsidosatte de fakta, som kunde kasta ett mindre fördelaktigt ljus öfver den tyska armén. Riksrättens domslut stode i rak strid mot rätten, och ministern nedlade i det belgiska folkets namn en skarp protest mot de i Leipzig afkunnade domarna. Han förklarade, att belgiska regeringen till det yttersta skulle hålla fast vid de rättigheter som den erhållit i enlighet med artikel 228 och följande artiklar i Versaillesraktaten. Ministerns tal hälsades med lifligt bifall från deputerade af alla partier. Kammarens president begagnade tillfället att samtidigt nedlägga en protest mot den parodi på en rättsbehandling som

ägde rum i Leipzig.

Ännu ett hotande åskmoln vid den tyska horisonten:

I Versaillesfredens artikel 246 heter det: "Sultan Mkwavas skalle, som bortförts från tyska protektoratet i Östafrika och förts till Tyskland, skall af Tyskland återställas till hans Britiska Majestäts regering"

Nu förklarar man i Berlin att den dyrbara relikten har försvunnit och att man inte har en aning om hvar den finnes – och i Paris frågar man sig om engelsmännen skola påyrka besättandet af Ruhr för att framtvinga verkställandet af artikel 246.

(Engelsmännen vill förmodligen ställa sig in med mohammedanerna, af hvilka de ha 67 millioner i Indien, genom att tvinga tyskarna att till dem återställa den heliga skallen.)

(Då vi en gång nere i Cameroon skulle skeletera en ståtlig chimpans

hvilket sker genom att låta myror och annat frät pilla benknotorna rena, norpade negrerna en vacker natt själfva skallen, hvarigenom skelettet blef värdelöst. Vi förklarade då, att om apskallen ej kom till rätta inom 24 timmar, skulle vi, mycket mot vår vilja, tvingas att ersätta den med en niggerknopp, då skelettet om några dagar skulle skickas till den fruktade, sedan i hela världen beryktade guvernören von Puttkamer – morgonen derpå återfunno vi den äkta apskallen bland det öfriga benrasket.)

Den första måttlighetsförening man känner till stiftades år 1600 af landtgrefven af Hessen. Medlemmarna förpliktade sig att icke dricka mer än 1 glas vin efter hvarandra och aldrig mer än 14 glas om dagen. Rheinvinglasen i Tyskland äro, som bekant rätt stora – som mindre dricksglas.

”Hva ni gör, gossar, så akta er för brännvin! – ta aldrig mer än tersen till maten – åtminstone inte till frukosten”, sa gamla hederliga fyrverkan Törner

Om landsförräderirättegången skrifves:

Det är icke landets säkerhet som står på spel utan asylrättens vidmakthållande. Vårt lagbundna svenska samhälle kullvräkes icke af några stigmäns, smugglares och fantasters gemensamma ansträngningar. Byggnaden står säkrare än så,

Just därför att det ligger så stor vikt på att bevara asylrätten oförkränkt, måste det röjas ordentligt upp med det ofog som bedrifvits. Endast under förutsättning af att vederbörande icke lägga fingrarna emellan när det gäller att bestraffa dem som kränkt gästfrihetens lagar, kunna de som oförvitligt iakttaga dem vara förvissade om att fortfarande antastade få njuta deras skydd (bra)

I memo har förut omnämnts att kejsar Karl lofvat sina trogna ungrare att de kunde hoppas att snart återfå honom som härskare. Från Prag telegraferas emellertid den 18^{de} juni att detta hopp är dömdt att grusas emedan ”Lilla Ententen

ögonblickligen kommer att sätta P för en sådan galenskap.

Rikskanslern Wirth höll den 19 Juni ett tal^{x)} som han avslutade med:

Alla som under kriget arbetat i en stor organisation behöfva vi åter. Partifärg må ni ha som ni vilja. Vi uppmana er att åter med oss bygga upp den stora organisationen, som möjliggör det helas återuppbyggande. Återuppbyggandet är icke något arbete för ett folk, det är hela den civiliserade världens verk (emedan denna värld racklats sönder af kriget). Vi lita på och tro att efter denna dystra tid världen åter skall vinnas för rättens tanke. Då skall det, om Gud vill, åter gå framåt och uppåt, då skola vi åter en gång gå ljus och frihet tillmötes i det demokratiska Tyskland.

Under sitt tal yttrade Wirth bl.a.

Vi vilja uppfylla hvad detta svåra ord ultimatum innebär.
Ordet ultimatum är betecknande för det nuvarande Europa

x) I Essen

sedan är tillbaka hänger detta ord öfver vår olyckliga världsdel. För sju år sedan, vid begynnelsen af den nya era som betydde slutet på lyckan för millioner människor, riktades detta olyckliga ultimatum till Serbien. Hvad har det fört med sig, detta maktord? Död och fördärf i hela världen. Icke blott öfver oss, icke blott öfver blomstrande landsträckor i Frankrike, Ryssland och andra länder. Detta ultimatum var begynnelsen till hela världsekonomiens söndersplittrande. Skåden omkring er, i öster och väster, hvad har kriget fört med sig? Millioner grafvar upptaga slagfälten, jämmer och elände af hvarje slag. Och nu, efter sju år stå vi åter inför ett ultimatum, ett ultimatum från London. Vi ha sagt ja och vi få svara därför – att antagandet af ultimatum var hårdt behöver jag icke framhålla för er – Vi ha uttalat ja-ordet för Tysklands enhet och för den tyska frihetens skull

(Ofvanstående har anförts emedan det

visar att en tysk rikskansler erkänner att Tyskland genom sitt ultimatum till Serbien^{x)} bär skulden för Världskriget)

London den 18^{de} Juni: Chamberlain förklarade igår i underhuset angående frågan om förnyandet af det engelsk-japanska förbundet, att England ej ämnar deltaga i ett förbund som är riktadt mot Amerika eller som kan sätta England i den ställningen att det kommer att gå mot Amerika. Chamberlain antyder möjligheten af förbundets förlängande i förändrad form och tillade att han trodde att en möjlighet skulle kunna finnas att förena Storbritanniens önskan om full förståelse och samarbete med amerikanska folket med fortsättandet af en nära och hjärtlig vänskap med dess allierade, som hade handlat lojalt och under kriget lämnat England värdefull hjälp sid 85

England och Amerika – och Frankrike måste hålla ihop – Det är den bästa garantien för att det ska bli skapligt här i Världen)

x) Österrike var endast en marionett

(sid 58) Med anledning af att de allierade uppmanat Grekland at utrymma hela Mindre Asien, skrifves från London:

Man väntar i härvarande diplomatiska kretsar att Grekland skall efterkomma de allierades framställning. Det påstås att Konung Konstantins hela uppträdande under sista tiden med den pompösa afresan till fronten och de ytterst krigiska proklamationerna endast varit ett skådespel för att dupera grekiska folket och få det att glömma de försmädliga nederlag grekiska armén lidit efter konungens återkomst. När de allierade nu rikta en gemensam framställning till honom anser man, att hans innersta önskan går i uppfyllelse, ty därigenom får han en plausibel förevändning att inställa offensiven och kriget (jämför Gustaf III och Anjala förbund)

Den väsentliga anledningen till att konung Konstantin blifvit mera medgörlig är, att alla rapporter om styrkeförhållandet mellan de grekiska och turkiska armé-

erna äro till angoratruppernas favör, samtidigt meddelas om de dåliga förhållanden som råda i grekiska armén och dess bristande förmåga att företaga ett långvarigt fälttåg. På grund häraf har England uppgifvit tron på Greklands seger.

sid 65 Ödets nyck har orsakat att i samma nummer af Nya Dagligt Allehanda hvari detta uttalande af den store finansiären och högermannen Wallenberg införts, läses på ledarplats;

”Försvårandet af industriens arbetsmöjligheter, raserandet af riksförsvaret och slopandet af den kristligt – moraliska undervisningen i skolorna är vänsterns tre hufvudsyften --- Då ingenting får göras för att skydda svenskt arbete mot utländsk konkurrens, ej håller någonting får ske för att verkligt nedbringa produktionskostnaderna i fråga om löne-^{x)} och arbetstidsbestämmelser, så måste resultatet bli ökad arbetslöshet, ökad armod för både arbetare och arbetsgifvare.

x) skall arbetslönerna nedsättas genom lag? I fråga om arbetstid få vi följa Europas exempel

Under tulldebatten i andra kammaren upplystes, att de arbetslösa i Förenta staterna uppgå till 5 millioner^{x)}, hvilket i förhållande till folkmängden är ojämförligt mycket mer än de omkring 90.000 som gå arbetslösa i Sverige. Och ändå är Förenta staterna utrustadt med mycket höga tullar. De ha således icke hjälpt där.

Om det nya sammanslagna bondepartiet skrives:

Aldrig har i Sverige presenterats en klassammanslutning som så ogeneradt och cyniskt som bondeförbundet bekänt sin egoism under anspråk på att den skall räknas som en ren förtjänst. Det gamla landtmannapartiet var starkt klassbetonadt. Det hade emellertid obestriddliga samhällsörättvisor att klaga öfver. Det var dessutom mycket angeläget att betona sitt intresse för demokratiska reformer af hvarjehanda slag, ett intresse som för öfrigt var äkta nog och äfven tog sig, uttryck i handling. Ungefär detsamma

x) något senare 6 millioner

gäller om nutidens arbetarparti. Det gör ingen hemlighet af att det är en klasskamp det för. Men man skall vara högst orättvis och blind på båda ögonen för att icke erkänna nödvändigheten af denna kamp, som från början gällde eröfrandet af en människovärdig tillvaro. Och partiet har godt om representanter som föra talan för ideella och kulturella värden. Obestriddligen har det kunnat skönjas mycken egoism i högerns fäktande för privilegieställningens bevarande. Ingen bestrider emellertid ärligheten i detta partis patos för ett starkt försvar och det har funnits åtskillig uppriktighet i deklamationerna om Riket och de enskildas skyldighet mot den nationella enheten.

Den enda verkliga medtäflare bondeförbundet har i Sveriges historia torde vara prästeståndet. Ty Geijer hade rätt då han i bref af 1837 skref till Hans Järta i en öfversikt öfver de fyra ståndens politiska prestanda skref följande: "Prästerna? Här skulle man snarare söka organen för det ofrälse infly-

tandet; och Gustaf Adolf kallade dem också tribuni plebis. Men hur ha de uppfyllt sin bestämmelse? Är ej deras bästa patriotism privilegii – ifver? Men kyrkans man förstodo alltid att bemantla sin egennyttia och gjorde också en och annan gång något för att befordra bildning och högre kultur. Bondeförbundet af år 1921 uppträder deremot naket och med blottad blygd, ropande till hvar och en som vill höra; vi bry oss om ingenting annat än oss själfva, vi ha ingen annan uppgift än att främja våra egna intressen^{x)}. De äro kauniter som inte ens förstå omänskligheten i sin egen fråga: skall jag taga vara på min broder? Och det är dock den allmänna uppfattningen att bondeförbundet med den parollen skall komma ytterligare ett godt steg fram i världen och eröfra ännu flera mandat i den svenska riksdagen. Det måste vara världskrigets brutaliserande inflytande som förklarar en så bedröflig företeelse.

x) jämför förbudsfanatikerna som strunta i allt utom förbudet

”Bonaparte är född under en lycklig stjärna, han har utmärkta soldater, och så har han haft den stora turen att först komma i delo med tyskarna och slå dem. Man skall ju vara ett komplett nöt för att icke jaga dem på flykten, så länge världen stått ha alltid tyskarna fått stryk, men aldrig själf lyckats ge någon det. – Jo, det vill säga, de ha slagits sins emellan, men det räknas icke – nå det är i alla fall dem som han har att tacka för sitt rykte.

(Furst Bolkonskij i ”Krig och fred”

sid 77 Från auktoritativt håll i Washington påstås med bestämdhet att Japan före utgången af innevarande månad kommer att underrättas att Storbritanien har för afsikt att förnya fördraget mellan England och Japan. Enligt hvad som meddelas har amerikanska utrikesdepartementet mottagit försäkringar att alla försiktighetsmått vid fördragets förnyande skola vidtagas mot att något som kan skada Amerikas rättigheter kommer med i för-

draget. I Newyork förljudes att det äfven framhållits att Storbritannien icke skall gripa till vapen mot Förenta staterna i händelse af krig mellan Amerika och Japan.

Nytt recept på slätvälling:

Washington 22 Juni: En diplomatisk not framläggande grundlinjerna till ett nationernas förbund enligt Hardings idéer har tillställts regeringarna i två Sydamerikanska republiker. Förbundet skulle 1) icke ha någon skrifven konstitution; 2) det skulle fungera förmedelst ett råd, innefattande representanter för ett visst antal länder. Dess beslut skulle icke utgöra befattningar utan endast råd, 3) Det nuvarande högsta rådet skulle utgöra kärnan till förbundet; 4) en internationell domstol skulle tillsättas, hvilken endast skulle äga icke-obligatorisk skiljedomsrätt och icke disponera öfver medel att vidtaga tvångsåtgärder mot länder som motsätta sig dess afgöranden

Det står hvarje medlem af förbundet fritt att strunta i dess råd och dom-

slut – ”Hvad er nu dette för abekattsbeget”? Ibsen)

Under rubrik: ”Bolsjevikernas välde i fjärran östern störtadt” telegraferas från Hälsingfors den 22 juni:

General Kappels styrkor i Sibirien ha definitivt rensat östsibiriska kustområdet från bolsjevikerna. Sovjet-administrationen har öfverallt slopats och de befriade områdenas förvaltning nyorganiserats. Befolkningen hälsar trupperna med entusiasm. Mönstergill ordning upprätthålles. Till gränsdistrikten anlända deputationer från aflägsna sibiriska trakter med anhållan om de hvita arméerna måtte fortsätta sin framryckning västerut. Verkställda rekognoseringar ha gifvit vid handen, att allvarsamma resningar flerstädes utbrutit i de af bolsjevikerna ännu besatta områdena. Sovjetmyndigheterna i fjärran östern kunna ej hoppas på förstärkningar från Råds-Ryssland enär sibiriska järnvägen befinner sig i ett så eländigt tillstånd, att inga större

Under den nu pågående rikskonferensen i London, hvarunder frågor rörande det britiska världsväldet behandlades, yttrade General Smuts, Sydafrika, bland annat till en intervieware^{x)} att man icke bör nöja sig med Tysklands afrustning, utan fortsätta och skapa en grundval för en fredlig världspolitik, som aldrig kunde väntas utgå från länder, som evigt förbereda sig på nästa krig --- Vår framtida politik bör omöjliggöra rustningar. Det största misstag som kunde begås var att sätta igång en rustningskapplöpning med Förenta staterna, den nation som står oss närmast och med hvilken vi kunna skapa det bästa samarbetet. Härmed afser jag icke att anbefalla en allians med Förenta staterna. England behöfver inte en sådan. Vi böra arbeta på att skapa en världspolitik, hvars uppgift är samarbete mellan nationerna.

Australiska premiärministern Hughes ståndpunkt kom till uttryck i ett tal som gick ut på, att hvarje Engelsk-japansk

x) Nej, han yttrade det under själfva konferensen

allians måste utesluta all möjlighet till krig mellan någon medlem af det britiska väldet och Förenta staterna.

(Kvistig fråga: Hurudan kommer Englands ställning inom "Greater Britain" att bli då dess kolonier, Australien, Sydafrika och Canada snart nog^{x)} vuxit om moderlandet i innevånarantal – en omtyckt – och site-farsgubbe?) (Se befolkningsstatistik)

Rörande gurglet mellan Turkiet och Grekland skrives:

Det uppges att konung Konstantin inser, att det enda han har att hoppas på är en relativt hederssam reträtt. Att han låtit skeppa sig öfver till Smyrna blir under sådana förhållanden blott en gest, och "den första kristna konungens besök på anatolisk mark efter korstågen" blir på samma gång en afskedsvisit (försmädligt). Ty enligt det förslag som Ententens ministrar i Athén framfört, skulle Smyrna i området erhålla något slags "internationaliserad autonomi" hvilket säkert

x) låt oss, på en höft, säga inom omkr. 100 år)

betyder att Grekland är utmanövreradt från Mindre Asiens kustområde. sid 96. (sid 41) (Denna möjligast breda bas af demokratisk bildning som Vedel fordrar, vinnes säkrast genom en för hela folket gemensam bottenskola^{x)}, i hvilken en solid grund för blifvande medborgerlig bildning lägges, så att de unga då de vid 15-16 års utträde i lifvet äro mäktiga att utan stora elementära svårigheter förkofra sig i skilda riktningar^{xx)} – och denna grund bör bestå af en fullgod kännedom om "the three great R!, reading, writing and arithmetics" som den framstående engelska parlamentsledamoten sa! Jemte en kort och objektiv resumé af historia, geografi, naturvetenskaperna och hygien – kanske också lite emigrantengelska. Dessa ämnen måste pluggas in under ungdomsåren emedan det äro nödvändiga för att man ska

xxx) väsentligen underlättar blifvande konstruktion

xx) grunden bör vara det rutade papper, som^{xxx)}

x) Dock ej af samma typ som vår bedröfliga folkskola

reda sig skapligt i lifvet. Men just detta, att man kommer ihåg hvad man i form af korfstoppning får i sig i skolan är ett skäl för att ej där belamra hjärnan med en mängd mer eller mindre onödiga, ofta tvifvelaktiga eller rent af lögnaktiga fakta, som belamra hjärnan och framledes vilseleda det egna omdömet – jämför undervisningen i religion och historia isynnerhet fäderneslandets – jämför också undervisningen i bolsjevikskolorna, sid 65

”Asch, inte tro vi (studenter) på hvad professorgubbarna vefva fram ur sina tyska luntor – men vi måste låtsas höra på dem för att få betyg (Kandidat Sune A)

Om de kritiska dagarna före krigsutbrottet skrifver den framstående franska diplomaten Jules Cambon, Frankrikes ambassadör i Berlin bl.a.

Tre dagar efter öfverlämnandet af noten till Serbien yttrade jag i slutet af ett långt samtal, som jag hade med Jagow med blicken fäst i dennes ögon, just som

han stod i begrepp att gå:

Tillåter ni mig att tala till er som människa till människa?

På ett samtyckande tecken från Jagow, fortsatte jag:

Godt, låt mig då säga er, att hvad ni ämnar företa er är en dumhet. Ni vinner ingenting därpå, och ni riskerar mycket. Frankrike kommer att försvara sig oändligt mycket bättre än ni tror. England som 1870 begick det svåra misstaget att låta oss krossas^{x)}, kommer ej att göra om det, var säker på det. NI kan tro mig, jag talar ej på lösliga grunder. NI torde ge mig det erkännandet att jag är en bland de tio personer som bäst känna den internationella situationen. Jag försäkrar er, att England hvarken materiellt eller moraliskt kan ställa sig utanför konflikten, att det är tvunget att gå med oss. Har ni öfvervägt de fruktansvärda följderna af denna händelse? Ni kommer att stå ensamma mot

x) Tack vare old queen Vic oresonliga tysksympatier ”He”, prins Albert var ju tysk

hela Europa utan någon annan bundsförvant än ett maskstunget välde.

Jagow såg på mig med ett lätt hånleende och svarade:

Ni har era underrättelser och vi ha våra, hvilka gå i rakt motsatt riktning. Vi äro säkra på Englands neutralitet.

Detta var denna veckas stora olycka. Om Tyskland hade vetat, att det från första början skulle få äfven England att kämpa mot, är jag öfvertygad om att det aldrig skulle riskera konflikten. Men det smielerade sig med hoppet att England antingen ej skulle delta i striden eller också bestämma sig mycket för sent, när Frankrike väl vore för alltid krossadt – (I sin kolossala själföfverskattning trodde tyskarna att detta skulle lyckas dem i ett nafs, hvarefter de kunde strunta i engelsmännen och deras lilla "löjliga" armé. Engelsmännen kunde ej som redan sagts, ingripa med full kraft förrän de trampats på tårna genom inmarschen i Belgien

"Den tyska diplomatiens skurkaktighet

öfverträffas endast af dess dumhet)

Den 29 Juli (1914) på aftonen hölls i Potsdam under kejsarens ordförandeskap det bekanta krigsråd, där generalstaben med växande ihärdighet begagnade hela sitt inflytande för att mobiliseringen ej ett ögonblick skulle uppskjutas. Generalerna tystade ned de civilas sista invändningar. Mobiliseringen beslöts följande dag.

Genast efter detta möte aflade Bethmann-Hollweg plötsligt midt i natten ett besök hos Englands ambassadör och gjorde ingen hemlighet af den förestående katastrofen och ville förvissa sig om Englands neutralitet.

Om England, sade rikskanslern går in på att hålla sig neutralt, är kejserliga regeringen redo att ge det alla förutsättningar^{x)} om att den i fall af seger ej skall söka territoriell utvidgning på det kontinentala Frankrikes bekostnad. Han vägrade emellertid att göra samma åtagande beträffande de franska kolonierna, Hvad beträffar Belgien skulle

x) "papperslappar"

de operationer Tyskland ansåge sig böra företaga där, komma att bero af hvad Frankrike gjorde

(I samma vefva lofvade tyskarna att^{x)} inte klå upp fransmännen om de finge besätta några af deras viktigaste gränsfästningar – en egendomlig begreppsförvirring, denna att tro att fransmännen skulle afstå från sitt revanschkrig som de drömt om i femtio år, och till på köpet skänka de hatade tyskarna sina viktigaste fästningar^{xx)}, det är som bekant de blodtörstiga fransmännens revanschlust jämte det gemena engelska krämarpackets vinningslystnad som orsakat världskriget och störtat det oskuldsfulla Tyskland i det nuvarande bottenlösa eländet.

Högintressant! – Berliner Lokalanzeigen offentliggör den 25^{te} Juni ett dokument som är en hemlig redogörelse från presidenten för interallierade kommissionen i Oberschlesien, general Le Rond, till franska missionen i Berlin. I rapporten påstås först och främst att de frivilliga organisationerna

x) låta nåd gå för rätt och –

xx) Hvilken förödmjukelse!

i Oberschlesien ej enbart äro riktade mot Korfonty, utan äfven mot den nuvarande tyska regeringen. Det påstås att ett tätt organisationsnät är draget öfver hela Tyskland och att centrum för detta nät befinner sig i Berlin, hvarifrån general Höfers fraktion ledes. Denna organisation lär stå i förbindelse med Orgesch (ofvanstående telegram meddelas under rubrik: "Höfers aktion har sin spets mot Berlin")

På grund häraf har general Le Rond jämte öfriga representanter för Ententen fattat följande beslut: Korfanty kan öka sina organisationer i det område han håller besatt till skydd för den polska befolkningen. Vi fordra af Korfanty att han håller bättre disciplin än förut bland sina trupper och att han ovillkorligen lyder våra befallningar. De allierades trupper måste sammandragas till en enda sluten grupp, som skall få till särskild uppgift att förhindra tyska framryckningar liksom sammanslutning af tyska afdelningar. Våra trupper måste vara uppställda på sådant sätt att de alltid kunna

vara beredda på att afväpna de tyska trupperna och beslagtaga deras ammunition om de ej vid första order från oss utlämna vapnen(!!!)(Det ska bli intressant att se hvilka som äro rappast i benen – Höfers trupper eller fransmännen – om det gäller en marsch på Berlin)

Ett är säkert att nästan alla människor reagera på musik, och att, ju mindre bildad människan är, desto mer får hon ut af musiken. Det är som de mindre kultiverade, såge syner i musiken – säger Edison som håller på att experimentera med musik som läkemedel.

Mr Dick påstår att ju mer omusikaliska människor äro, dess mer älska de olåt af alla slag – piglock, grammofoner och landtlig sång – God musik gör honom, Mr Dick, melankolisk och dålig tjurilsken – tiderna förändras; förr njöt han af cacofonien på Dyrehavsbakken. Ack!

Sedan vi nu fått en ny^{x)} oljenest, som någorlunda skapligt kan traktera vår gamla fjärtlåda, kan präster glädja sig åt något

x) och ogift – den kyrkliga renässansen kan således ej uteslutande tillskrifvas musiken

när goda hus, mest unga flickor-

(sid 81) Paris d. 27 Juni 1921. Under rubrik: "Grekland får stå sitt kast vid nederlag". telegraferar Havas: Grekland har afböjt all medling. Pressen är enig i att anse det grekiska svaret betyda att grekiska regeringen af dynastiska skäl (era rackare) har för afsikt att helt släppa offensiven lös, men förbehålla sig möjligheten att i händelse af militära motgångar ta sin tillflykt till de allierades medling (krypa bakom ryggen på stora bror om det vankas smörj). Tidningarna anse att Grekland, som sålunda påtager sig ansvaret för krigstillståndets fortsättande befriar de allierade från alla skyldigheter mot Grekland, som icke längre kan vänta sig någon favörsbehandling från de allierades sida. De förklara att de allierade böra inskränka sig till att intaga en afvaktande hållning intill dess fiendtligheternas resultat komstaterats och då ta till orda, eftersom orientfrågan icke utan deras kontroll kan regleras.

I Dalslands tidning lästes härom sistens

En konstig lammunge framfödde en tacka den 2^{dra} Juni hos
–(beskufning)--- ”Det allra konstigaste med lammungen är
väl i alla fall att den framfödde en tacka” Herefter en
konkurrerande avisa

- Jag skulle ha en baddräkt åt min fru - Vassego, se här. De
randiga på längden ge en smärt figur – och de tvärrandiga
göra figuren fylligare (framkallar talgen) - Hm, har ni inte
någon som är tvärrandig opptill och långrandig nertill?

- Hon: Om ni fortsätter med edra kärleksförklaringar måste
jag afbryta allt umgänge med er - Han: Älskade, blif min
maka, och jag lofvar att jag aldrig mer skall tala till er om
kärlek!

-Hon: Tycker notarien också att min nya klänning är för kort
–Han: Upptill eller nertill?

-Uppasserskan: Önskar hänn bli väckt imåron –Hänn: ja lilla
nosen, med en puss –Lilla nosen: jaha, ja ska säga till
gårdsdrängen.

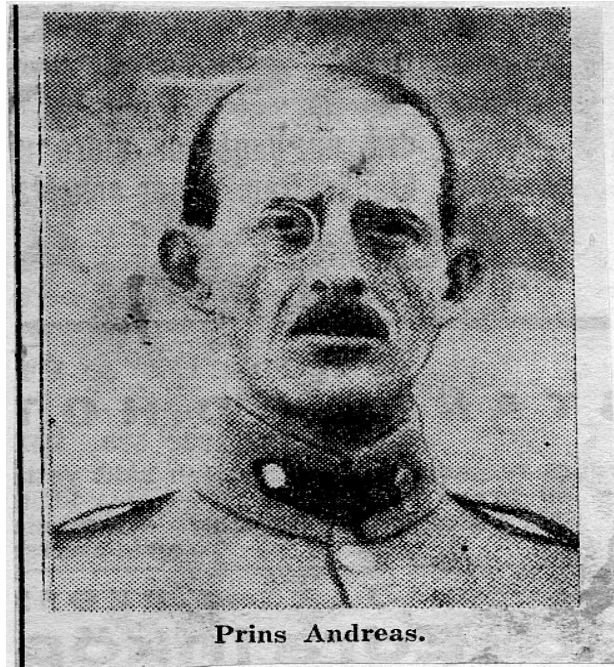
Han: Jag är verkligen ledsen, fröken, öfver att jag inte kan
komma på den behjärtansvärda välgörenhetsfesten i
morgon. Men min själ skall vara med er hela tiden. Hon:
Det var utmärkt goa konsuln, bara jag får veta hvad plats er
själ tänkt sig. Här har jag biljetter till första plats för en
krona och till ståplats för femtio öre.

-Den patetiska tandläkaren till damen som fått en hörntand
utdragen: ”Trösta er min fröken, tidens tand, som läker alla
sår och torkat så många tårar, skall snart kasta glömskans
slöja öfver dessa smärtor och låta det växa gräs öfver såret”

-Prosten (vid husförhöret): -Nå, Per Gustaf, hur går det med
en människa som försummar sin själ och endast tänker på
sin kropp? –Per Gustaf:- Ho blir la feter

Annons: En antik säng till salu hos undertecknad som har
vackert formad aktergafvel inlagd med rosentråd

Skärgårdsidyll: Öfver viken dragspel locka – sakta knäpper
en fiol – Hvad begär du mera broder – när det äfven bjuds
på kjol- (äfven jag har i arkadien varit)



Den grekiska prinsen som ljöt hjältedöden nånstans nere i
mindre Asien och se'n uppstod, kry som en mört i Athén